

Het nieuwe jaar

tegen armoede

Colofon

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER - HOOFDREDACTEUR

Marc Boone
Mellestraat 294 - 8501 Heule
marcboonebp@gmail.com
0479 81 16 80

REDACTIERAAD

Bernard Decock, Dirk De Meester, Gaby Moreels, Filip Vande Wiele, Lieven Vanhoutte

HUISFOTOGRAFEN

Yvan Herreman, Filip d'Heedene.

GASTREDACTEUREN

Caroline Verhaeghe

VORMGEVING

www.GrafiekGroep.be

ABONNEREN

Lid worden van een aangesloten vereniging/VC

KOPIJ

Reacties of artikels kunnen doorgestuurd worden naar de hoofdredacteur. De teksten moeten wel de naam en het adres van de inzender vermelden. Alle artikels vallen onder de uitsluitende verantwoordelijkheid van de auteur. Foto's en illustraties in afzonderlijke bestanden meesturen.

LIMIETDATUM VOOR KOPIJ

is de redactievergadering in Mozaïek
Overleiestraat 15A Kortrijk telkens op zaterdag om 10 uur
volgende vergaderingen op:

25 januari, 28 maart

We houden bij Zoeklicht uw adresgegevens bij om u te kunnen op de hoogte te houden van wat reilt en zeilt in de vrijzinnige omgeving in Zuid-West-Vlaanderen. U krijgt Zoeklicht omdat u bij een van onze partners lid bent. Indien u ons te kennen geeft dat u Zoeklicht niet meer wenst te ontvangen, dan schrappen we u op eenvoudig verzoek uit de adressenlijst van Zoeklicht.

Met vrijzinnige groeten,
Redactie Zoeklicht

Inhoud

Redactioneel	3
Armoede	4
Ik Caroline	6
Activiteiten uit de regio: Willemsfonds	8
Activiteiten uit de regio: Humanistisch Verbond.	9
Armoedebeleid Menen	10
Interview met Katrien Boone.	12
Activiteitenkalender.	16
Interview met Dominique Windels.	18
Uit woede en onbegrip: pamflet	21
Evolutie van de plechtigheden	22
Een inleiding in de filosofie	23
't Hope.	24
Activiteiten uit de regio: VC Mozaïek.	27
De grote mythen van de moderne geschiedenis	28
Activiteiten uit de regio: De Bezatse	29
Activiteiten uit de regio: UPV Waregem.	30
Activiteiten uit de regio: UPV Kortrijk.	31

Vrijzinnige Centra uit de buurt

VC Mozaïek

Overleiestraat 15a
8500 Kortrijk
056 37 16 15
www.vcmozaiek.be
info@vcmozaiek.be

VC Poincaré

Stormestraat 131/18
8790 Waregem
056 44 74 97
www.vcpoincare.be
info@vcpoincare.be
(permanentie op woensdag,
donderdag en vrijdag)

De Geus

Koning Leopold III-plein 71
8530 Harelbeke
www.vcdegeus.be
Zondag van 10u tot 13u
elke donderdag om 19u
PingPong

De Bezatse

Vaubanstraat 8b
8930 Menen
056 51 90 70
www.debezatse.be
vcdebezatse@gmail.com

OVM-Avelgem

Achterhoek 17
8581 Waarmaarde
info@ovm-avelgem.be
www.ovm-avelgem.be

Redactioneel

Marc Boone

Dag beste zoeklichtlezer,

Armoë troef in dit Zoeklicht nummer.

De warmste week is net voorbij. Zo ongeveer iedereen heeft in zijn buidel getast om een project te steunen. Alle warmte, houtvuren en gluhwijn en vele geldelijke stortingen zijn over nu. De armoede is gebleven, ondanks vele beloften en gemeente wensen. Wij gingen op zoek en struinden wat rond om het probleem te verkennen. Heel wat deskundigen hielpen ons een eind op weg. Caroline Verhaeghe, een half leven straathoekwerkster kent het probleem als geen ander en weet wat het is om in het armoede schuitje te moeten varen. Zij wandelde een eindje met ons mee. Katrien Boone doctoreerde op het onderwerp en geeft ons een inleiding in de complexiteit van het probleem. Twee politici proberen in hun gemeente het tij te keren en maken ons duidelijk dat er misschien wel een perspectief is om armoede te bannen, al is het niet evident om het tij te keren. Wij gaan ook op bezoek in Roeselare bij 't Hope, een organisatie die armen wil verenigen. Zij geven ons een inzicht in hun eenvoudige, maar rake dagelijkse praktijk. En verder kunt u in dit nummer kennis maken met de verschillende vrijzinnige centra in de regio en hun programma voor het begin van dit nieuwe jaar.

Onze welgemeende beste wensen voor het nieuwe jaar vanwege de redactie van Zoeklicht en veel leesplezier.

Marc Boone

ARMOEDE

Een uitdaging om het probleem in zinnen en tabellen te vatten; wat een onmogelijke opdracht is, maar toch een poging.

Armoede is een beladen term en komt in verschillende beelden binnen als we erover spreken. De bedelaar die op de grond zit aan het grootwarenhuis. Schimmel op de muren. Elektriciteitsmeters. Lege brooddozen op school. Voedselbank. Het roept ook gevoelens op die gaan van compassie tot woede. Vele diverse interpretaties zijn er en toch moet armoede kunnen gedefinieerd worden, want het is een probleem, zowel voor de individuele mens die er mee geconfronteerd wordt als voor de maatschappij in zijn geheel. Om armoede te kunnen bestrijden moet je ze definiëren. Wetenschappers maken studies die dikwijls zeer ingewikkelde theorieën bevatten.

“Armoede is een netwerk van sociale uitsluitingen dat zich uitstrekt over meerdere gebieden van het individuele en collectieve bestaan. Het scheidt de armen van de algemeen aanvaarde leefpatronen van de samenleving. Deze kloof kunnen ze niet op eigen kracht

overbruggen.” (Vranken & Geldof, 1992, p. 19)

Een belangrijk spanningsveld zien we tussen een brede en enge benadering van armoede. De enge benadering verwijst naar armoede als een tekort aan financiële en materiële middelen, de brede benadering kijkt ook naar andere levensdomeinen zoals gezondheid of onderwijs. Natuurlijk is armoede een probleem van gebrek aan geld.. Niet rondkomen op het eind van de maand, en dit iedere maand. De huur niet kunnen betalen, verplicht worden om te verhuizen naar een goedkopere woning. Afhankelijk zijn van steun. Het heeft allemaal met geld te maken. Nochtans wordt armoede van langs om meer breder bekeken. Uitsluiting is hier een centrale term. Door het gebrek aan geld niet kunnen meedoen aan normale maatschappelijke activiteiten, waardoor vereenzaming dreigt voor diegenen die weinig financiële middelen hebben. Eens in armoede is er ook een dreiging van

een soort roetsjbaan waar je niet meer af kunt en wordt niet meer kunnen meedoen al gauw niet meer mogen meedoen, scheef bekeken worden, niet (meer) aanvaard worden. Armoede is vooral complex en niet zomaar in één reden te vatten. Het is een specifieke vorm van sociale uitsluiting, die de verschillende domeinen van het leven bevat en die ook specifieke vormen kan aannemen. Naast de “klasieke armen” die wij eerder kennen als steuntrekkers van het OCMW is er ook de groeiende groep van werkende armen, die ofwel veel te veel leningen hebben af te betalen, of die werk hebben dat niet genoeg verdient om rond te komen. Wij evolueren immers naar een meer Amerikaanse toestand waarbij een job niet meer het equivalent is voor een inkomen.

“De situatie waarin iemand een zodanig tekort heeft aan economische middelen in verhouding tot de algemene levensstandaard dat hij/zij sociaal uitgesloten raakt op meerdere levensdomeinen. De

kloof met de algemeen aanvaarde leefpatronen van de samenleving die daaruit volgt, kan hij/zij niet louter op eigen kracht overbruggen.” (Coene, Ghys, Oosterlynck, & Raeymaeckers, 2016, p. 11)

Tussen theorie en praktijk gaapt dikwijls een afgrond en dit is ook zo bij armoedebestrijding. Nemen wij bijvoorbeeld de uitgangspunten van de Vlaamse regering die het in zijn armoededecreet heeft over een beleid van armoedebestrijding dat de voorwaarden moet creëren om elke burger toegang te geven tot de economische, sociale en culturele rechten die zijn vastgelegd in de grondwet. Armoedebestrijding moet ook gericht zijn op een volwaardige participatie aan de samenleving, zodat iedereen kan genieten van een inkomen, dienstverlening, onderwijs, vrijetijdsbesteding, werk, wonen en gezondheid. Een hele politieke boterham en je zal deze geleerde theorieën maar lezen als je in de lege portemonnee moet scharrelen met nog een week te gaan voor de maand ten einde is. De theorieën worden ook helemaal niet in de praktijk gebracht en het is makkelijk beloftes te doen. Herinner u dat mevrouw Homans, toen zij nog Vlaams minister was, aan het begin van haar ambtstermijn beloofde om de kinderarmoede te halveren. Er veranderde niets. Het is trouwens typisch voor het armoedebeleid dat het bulkte van de beloftes en de schone voornemens. België stelde zich tot doel om samen met de regionale overheden het aantal personen dat leeft in armoede of sociale uitsluiting te doen dalen met 380.000 ten opzichte van 2008, dit was in 2011, tegelijk werd de belofte gedaan dat er tegen 2020 nog slechts 650.000 personen in armoede zouden leven. De realiteit is spectaculair en totaal in tegenstelling met de belofte. In België leefde in 2017 20,3% van de bevolking in een gezin dat arm of sociaal uitgesloten is, ofwel ongeveer 2.296.000 personen. In 2008 leefden nog 2.194.000 personen in armoede of sociale uitsluiting. In absolute aantallen is er dus sprake van een toename in plaats van een vermindering (ook al blijft het percentage stabiel)

“Een netwerk van sociale uitsluitingen dat zich uitstrekt over meerdere gebieden van het individuele en collectieve bestaan. Het verhindert mensen in armoede om een leven te leiden dat voldoet aan de menselijke waardigheid. Deze kloof die in de samenleving wordt geproduceerd, kunnen ze niet op eigen kracht overbruggen.”

Maar wanneer ben je nu arm? Er is een redelijk eenvoudig rekenmodel voor: Het relatieve armoede risico: Dit meet het aandeel van de bevolking dat moet leven met een huishoudinkomen dat lager is dan **60% van het nationaal gemiddelde**. In concrete cijfers: Het gemiddeld jaarlijks inkomen in België is **22.784** euro (2016). 60% daarvan is **13.670** euro per jaar of afgerond **1.139** euro per maand. Dat is de armoederisicogrens voor een alleenstaande. De armoederisicogrens voor een gezin dat bestaat uit twee volwassenen en twee kinderen bedraagt **2.392** euro per maand. Deze cijfers spreken, maar zijn slechts cijfers: Een gezin van 4 dat een inkomen heeft van 2.400 euro zal niet als arm gecatalogeerd worden. Als die hun wasmachine moeten vernieuwen is de kans groot dat zij dicht bij de problemen zitten.

De cijfers tonen aan dat het beter kan met armoedebeleid in België, alhoewel de zittende regeringen nogal dikwijls de GINI coëfficiënt zullen aanhalen die moet aantonen dat België de beste leerling is als het op inkomensverdeling aankomt. Dit heeft vooral te maken met de uitbouw van het stelsel van sociale zekerheid, dat stilletjes in afbouw is, maar nog altijd solide in vergelijking met andere landen. Hier speelt ook mee dat de toplonen in België moeilijk kunnen ingerekend worden in het GINI systeem omdat zij in aandelen en premies worden betaald.

De uitkeringen die wij betalen voor wie officieel erkend wordt als arm zijn de volgende:
Leefloon alleenstaande 910,52 Euro
Leefloon persoon met gezinslast 1.254,82

Leefloon samenwonende persoon 607,01
IGO alleenstaande 745,57 (= inkomensgarantie voor ouderen)
IGO koppel 1.118,36

Als we deze uitkeringen bekijken zien we dat het leefloon lager is dan het armoederisico. Met het nodige cynisme kan je zeggen dat het leefloon dient om de mensen arm te houden. Als je volgens de statistieken 1139 € nodig hebt om niet arm te zijn en je krijgt er slechts 910,52 als je een armenuitkering krijgt zegt dit toch wel iets over ons beleid.

Ook het aantal leefloners (personen die van het OCMW een uitkering krijgen) stijgt redelijk spectaculair.
 2007 = **90.000** ofwel **8 personen per duizend Belgen**
 2017 = **155.000** ofwel **13,5 personen per duizend Belgen**.

Ondanks vele beloften blijft het armoedeprobleem stagneren, en in de huidige verklaringen van de deelregeringen is weinig terug te vinden van een radicale aanpak van het probleem, de vorming van de federale regering blijkt voorlopig meer politiek schaakspel dan het de effectieve problemen van de bevolking, zoals armoede, aanpakt. Lokaal gebeuren er vele projecten vanuit OCMW's en gemeentebesturen om aanvullingen te doen op een gebrekkig overkoepelend beleid. Hier schuilt echter het gevaar dat grote steden meer kunnen dan kleinere gemeenten. Aan de basis proberen de armen zich te organiseren in verschillende organisaties en actiegroepen zoals de verenigingen waar armen het woord nemen.

Ik Caroline

Als regels en procedures de plaats innemen van de mens.

Wie ben ik? Wat doe ik? Waarom mag ik een boek schrijven? Marc zat letterlijk pal voor me en vroeg me om het één en ander op papier te zetten.

Ik voel me precies als een klein kind dat een opstel mag schrijven. Ik ben niet vies om een woordje te schrijven of te placeren maar als het over mijn eigen persoontje gaat, wringt dit. Maar het is voor een 'hoger' doel, het is voor het nut van het welzijn van onze medemens. Het is om de mens die niet langer een stem (meer) heeft, zijn stem te verkondigen. Dit gezegd zijnde, voel ik mij een onnozele trien. Edoch.

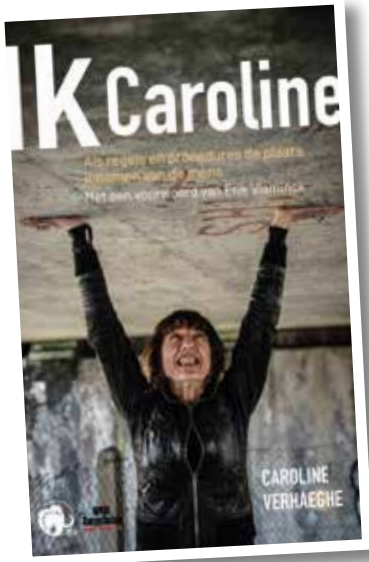
Het boek: 'Ik Caroline'. Een niet zo bijzondere originele titel, ietwat arrogant als men het mij vraagt. Maar niet als men de link legt met de film "I, Daniel Blake"! De film die mij ziedend en koleirig maakte. Waarom?! Omdat het o zo herkenbaar was - en nog steeds is - in mijn dagdagelijkse werken met mensen! Een job die ik al ettelijke decennia met veel 'goeste' doe. Sociaal werker. Meer bepaald straathoekwerker doch what's in a name? De laatste jaren wordt een mens rond de oren gezwierd met nieuwe terminologieën wat maakt dat beleidsmakers er überhaupt niets meer van snappen. Voor de 'gekwetste vogels' – zij die uit - of net niet – onze maatschappij gebon-

jourd zijn, maken titels niet zo veel uit. Terecht.

Als een mens in de malheur zijn verhaal doet, luistert dan. Echt luisteren. Geen gsm in de aanslag, wél tijd maken voor dienen mens. Een mens dient immers lef te hebben om zijn hele miserie uit de doeken te doen aan een vreemde.

Eerlijk? Mij zie ik het niet direct doen.

Dus op zijn minst vind ik luisteren en tijd nemen, een elementair gebaar van respect. En dan, dan dienen mens die voor mij zit, vastpakken en samen 'en route'! Niet dienen mens bedanken en doorsturen naar een andere dienst maar

samen dezelfde koord trekken. Voor mij is dit logisch. Mensen spreken mensen. Doch in tijden van efficiëntie, specialisatie, managen en registraties lijkt bellen en meegaan met de mens in kwestie 'old school'. Daar kan m'n logisch boerenverstand niet bij. Samen bellen, samen naar diensten gaan, schept een band. Ge praat samen, ge beleeft ettelijke uren samen. Ge begrijpt wat ie zegt, waarom en waardoor de mens geen klaarte meer ziet. En plus, door mee te gaan of samen te bellen naar allerlei diensten begrijp ook ik méér en beter hoe de systemen in diensten werken en redeneren of beter gezegd 'tegendraads' werken.

In het kader van efficiëntie wordt eerder de processie van Echternach gevoerd. Wat met een simpel telefoontje met een mens van vlees en bloed – vergeet de muziektunes, de computergestuurde toetsen, de chats en de rest van het hannekesnest – kan geregeld worden, dienen nu ettelijke stappen met evenveel verschillende 'medewerkers' en dito papieren doorlopen worden! Regels, wetten en nummers dienen nauwgezet gevolgd te worden. Elke organisatie heeft er zo een bundel liggen wat al voor miserie zorgt binnenskamers laat staan als de regels van de ene organisatie de regels van de andere organisatie contrariëren!

Een sociaal werker heden ten dage dient per mens ettelijke telefoon- klant – referentienummers op te schrijven! Liefst nog met de exacte data, dit om na te gaan of het 'systeem' de vraag wel ontvangen en beantwoord heeft! Als sociaal werker voel ik me bij wijlen het externe geheugen van de gekwetste

vogel als van het systeem. Een mens dient op zijnen qui – vive te zijn!

Trouwens als ik het zelf niet zou bijhouden, zou ook ik mijnen kluts kwijt zijn. Laat staan wat het betekent voor de mens in de miserie. Meestal heeft een mens ook niet één iets aan de hand. Neen. Het domino – effect is een constante. Eentwat loopt mank, en de rest volgt. Als de fundering niet stabiel is, stort mettertijd de ganse building gega-randeerd in.

Om als mens in de miserie dan nog klaarte in het kopke te krijgen, vergeet het! Weloverwogen keuzes maken lukken niet als je portemonnee het einde van de maand niet trekt of als er een aangetekende brief van de deurwaarder op jou ligt te wachten....

Een mens in miserie ziet er zich op 'zijn allenen' geen doen meer aan. Samen met iemand op pad gaan maakt dat de extra paar oren en ogen deugd doen. In tijden van het doorgeslagen 'voor wat, hoort wat'-principe, kan een sociaal werker al 's smalend het verwijt krijgen van 'ge zijt dienen mens aan het pampieren'. Eigenlijk is het antwoord simpel: als een mens tot over z'n oren in de stront zit, kan het dragen van een pampier soelaas brengen. Als baby werd ons dat met liefde en zorg gegeven, mogen we hopen met ouder worden dat we dit nog steeds met dezelfde zorg kunnen krijgen?

De laatste decennia dient elk individu gemanoeuvereerd te worden in een welomschreven procedure en dit alles onder het motto van efficiëntie en

controleerbaarheid. Het wantrouwen in de mens is groot! Alles en iedereen dient geregistreerd te worden.

De regels. De wet op papier. Doch naast de letter van de wet bestaat er ook nog zoiets als 'de geest' van de wet. Wetten gaan meestal gepaard met juridische zaken. Een moeilijke. Heb je met een functionaris te maken die letterlijk de wet hanteert of iemand die de wet als een humaan instrument benut? Met andere woorden is het iemand die naast het aanvinken van de voorwaarden ook nog 's de context van de gekwetste vogel ernaast wil leggen om zo het plaatje in zijn geheel te kunnen bekijken? Deze laatste bestaan nog ook al worden ze zeldzaam.

Met andere woorden een mens dient in zijn 'malchance', chance te hebben!

De gekwetste vogel is de pineut doch ook de mens die in het systeem is tewerkgesteld loopt er plompverloren in. Meerdere keren heb ik medewerkers van diverse organisaties aan de lijn gehad waarvan de arbeidsvreugde ver te zoeken was. Antwoorden als 'Mevrouw, ik mag dit niet doen.' 'Mevrouw, het systeem heeft u afgeblokt.' De vele stiltes op mijn 'waarom – vragen' deden soms pijn aan de oren.

In die mate dat ik godbetert iets had van 'ik zou beter ook 's luisteren naar hem/haar?!' De wereld op zijn kop!

Doorheen de jaren heb ik ook effectief cijfers verzameld. Doch vooral signalen en andere frappante tendensen. Dit laatste omdat cijfers NIET alles zaligmakend zijn.

Al mijn gegevens werden en nog steeds, verzameld in jaarverslagen dit ten behoeve van de subsidiërende overheden. Ik – doch voor alle duidelijkheid niet alleen ik - heb een (terechte) vrees dat vele jaarverslagen stof vergaren.

Daarom ben ik een contente madam dat ik als brugfiguur vanuit het OCMW in het nest van de Unie der Zorgelozen de kans kreeg om mijn dagdagelijkse Kafka – verhalen te mogen schrijven. Nooit had ik eraan gedacht om een boek te schrijven, verre van zelfs. Doch de collegae hier vonden mijn vertelsels bij wijlen van de pot gerukt en vroegen me een top 3 van mijn Kafka – verhalen 's te willen opschrijven. Gezien ik toch alles dien bij te houden - of ik vind er zelf 'mijn jongen' niet in terug – was het vastleggen op papier van de verhalen een verbazingwekkende kleine moeite. Het verhaal van de dag 'van zich af' – schrijven doet een mens deugd.

Van het één kwam het ander en dit tot mijn eigen persoonlijke verbazing. Nu ben ik content dat ik de verhalen verteld heb en hoop ik – naïviteit is ook een charme – dat de verhalen 'iets' teweeg brengen!

Ik hoop dat zij die de systemen in elkaar flansen of de knoppen ervan bedienen, ook dezelfde verontwaardiging mogen voelen bij het lezen van de verhalen. Mijn verontwaardiging die ik nog steeds écht beleef als een medemens opnieuw wandelen gestuurd wordt. Mijn uitgelatenheid als ik een portie 'gezonde anarchie' vaststel bij zij die 'durven'

een tandwiel van het systeem bij te schaven opdat het allemaal wat menselijker en vooral simpeler zou zijn.

Enkele weken na de verschijning van het boek is het boek Intussen een eigen leven aan het leiden. Het boek gaat van hand tot hand in verschillende diensten en organisaties in verschillende provincies; ook hier weer terug tot mijn eigen verbazing!

Er wordt gesproken over het boek bij alle lagen van de bevolking (Of hoe zegt een mens dit?) Mensen herkennen de verhalen en voelen zich begrepen. Zowel de gekwetste vogels als zij die in het systeem werken - of beter gezegd - doldraaien!

Dit had ik geenszins verwacht. Het boek dat als het ware troost brengt. Ik werd reeds aangesproken door directeurs die effectief erkennen dat het systeem volledig doorgeslagen is en zich op dit eigenste moment afvragen hoe de overheden uit te leggen dat het teveel en te moeilijk is geworden?

Ik ben een contente madam. Niet omdat ik een boek geschreven heb, wel omdat de mens die geen stem (meer) heeft door de verhalen in het boek opnieuw gehoord wordt.

Het boek is te verkrijgen bij Unie der Zorgelozen.

¹ "I, Daniel Blake" is een film van Ken Loach.

Boterbloemstraat 67
8790 Waregem
waregemplus@willemsfonds.be

BUIKDANS: EEN HISTORIEK VAN GODINNEN TOT SACRALE ENERGIE

ZATERDAG 15 FEBRUARI 2020

Bij buikdansen wordt nogal snel een link gelegd met sensueel entertainment. De dans heeft echter een totaal andere oorsprong en doel.

Sacrale kunst, vrouwelijke oer-energie, healing... er zit zoveel meer achter deze hedendaagse glitter. De sluier wordt eventjes aan de kant gegooid om een kijkje te nemen achter de historische schermen van deze mysterieuze en dikwijls tot de verbeelding sprekende dans. Een onderscheid tussen feiten en fabels, een verhaal over mystiek en magie en wat betekent buikdansen in onze moderne wereld.

Met voorbeelddans.dus, open je mindset en laat je mee glijden in deze wereld

Tijdstip: 19u30

LETTERGEKNETTER

BOEKVOORSTELLING

JEM DE WINTER

ZONDAG 02 FEBRUARI 2020

In december hadden we de boekvoorstelling van Wim Bruynooghe en Johnny Bekaert in het kader van "en de 7e dag is er het woord". In de inleiding voor dit evenement werd verwezen naar de Shokbar in Harelbeke. Daar zijn verschillende creatievelingen uit voort gekomen.

Voor deze februari-sessie komt er een van die mensen. Jem de Winter heeft ook een deel van zijn wortels in die plek. Enkele jaren terug heeft hij de grondvesten van deze novelle gelegd. Na een drukke beroeps carrière en verenigingsleven heeft hij verder gebouwd aan zijn werk. Met 'Terug naar de kust' is dan de novelle ontstaan die hier in Mozaïek wordt voorgesteld.

Twee verhalen lopen in elkaar over: enerzijds zijn er twee zusjes en er is een verkoper van bedpanspoelers die met een pijnlijk gebeuren uit zijn jeugd in de jaren zestig wordt geconfronteerd, en anderzijds is er de mysterieuze Abel.

Is deze Abel het alter ego van de verkoper, is hij een kwade droom of is hij een verzonnen figuur, en zo ja: wie heeft hem dan verzonnen?

Het creatieve uit zich niet allen in deze schrijfsels. Jem is ook een tekenaar. Dus heeft hij ook de illustraties in het boek gemaakt. En omdat alle goede dingen uit 3 bestaan was Jem in zijn jongere jaren ook een klein-kunstenaar/chansonnier.

We doorspekken het geheel met enkele muzikale intermezzi van Betty Baert op piano en accordeon. Barbara Debeurme neemt dan het voortouw in handen met toelichting over de novelle.

We gaan dus weer constant overstapjes maken van de ene kunstvorm naar de andere. **Welkom!**

Praktisch:

Programma: "Terug naar de kust", voorstelling van de novelle van Jem de Winter.

Datum: zondag 02 februari 2020 vanaf 11.00 u

Plaats: Mozaïek, Overleiestraat 15a, 8500 Kortrijk

Inkom: gratis

Organisatie Humanistisch Verbond Kortrijk

EN DE 7E DAG IS ER HET WOORD

JORIS DENOO

ZONDAG 01 MAART 2020

We gaan weer de "woord"-toer op. "En de 7e dag is er het woord" brengt een echte woordkunstenaar naar Mozaïek: Joris Denoo uit Heule. Een lokale man die jaren terug, in het begin van het "7e dag"-project bij ons was. Dat was in 2012.

Joris Denoo presenteert u zijn **programma** waarin de letteren knetteren, warme woorden gewikt en bevolgen worden en het publiek zijn zinnen krijgt. Hooikoorts, salmonella, kerstkoorts, paaseierensmelting, engelen, vreemde voorvallen, verloren voorwerpen, gewelddadige schildpadden, slimme kiekens: het kan allemaal de revue passeren in proza en poëzie, column en sneldicht, interactief met het publiek via taalspellen. Dit op basis van de boeken Verlichte gedichten en Amuzementen (Acco Leuven/Den Haag).

Joris Denoo publiceerde poëzie, proza, theaterteksten, essays, columns en jeugdboeken. Hij was redacteur van het bekende literaire tijdschrift Yang. Hij sprokkelde onlangs 888 fragmenten uit het wereldproza samen waarin het waait en/of regent. Dat wordt een stevige collectie boze buien.

Hij is gepokt en gemazeld in en door de letteren. Anno 2013 schreef hij ook de scenario's voor de film 'Tine. Een mokkel van haar sokkel' t.g.v. een halve eeuw Tinekesfeesten Heule. **Onlangs**

verschenen van zijn hand 'Verlichte gedichten' (over omgaan met poëzie, voor jongeren en hun opleiders) – de opvolger van 'Amuzementen' (over muzisch taalgebruik op school) en 'Zwaartekracht' (een bundel gedichten). In 2018 bracht uitgeverij Bibliodroom een speciaal prozaboek uit (de roman Upperdog) t.g.v. de 65ste gedenkdag van de auteur en oud-docent Taal VIVES: pittig, puntig, pruimig, picaresk.

Over en uit al dat fraais en over zijn avonturen met de inlandse letterkunde vertelt hij en leest hij smakelijk voor tijdens een anderhalf uur durend programma. Je gelooft je eigen oren niet.

Genegen en gedegen & tot binnenkort

Praktisch:

Programma: "Lettergeknetter" met en van Joris Denoo.

Datum: zondag 01 maart 2020 vanaf 11.00 u

Plaats: Mozaïek, Overleiestraat 15a, 8500 Kortrijk

Inkom: leden HV Kortrijk: 3.00 €, niet-leden HV Kortrijk: 5.00 €

Organisatie Humanistisch Verbond Kortrijk

ARMOEDEBELEID MENEN.

Wij ontmoeten Angelique Declercq op haar bureel in het OCMW in Menen. Na de wissel van de coalitie bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen is zij er schepen van sociaal beleid. In haar vorige job was zij verantwoordelijke voor alles wat activering betrof van steuntrekkers bij het OCMW in Kortrijk. Zij heeft dus ervaring in de materie.

Zoeklicht: Dag Angelique, vertel ons eens: wat is armoede.

Angelique: Het begint natuurlijk bij het ontberen van geld. Maar het is meer dan dat. Uitgesloten zijn, zich niet kunnen ontplooien, minder kansen krijgen. Het is een combinatie van factoren die op elkaar inwerken en elkaar versterken. Te weinig geld hebben zorgt ervoor dat mensen in armoede minder buiten komen en op zichzelf terugplooiën, wat het sociaal contact vermindert. Werk is een ideale hefboom om armoede te bestrijden maar is niet evident. Kinderopvang is duur en niet evident als je al in een teruggetrokken situatie moet leven. In een vorige job was ik iets meer hulpverlener. Als politiker heb ik een andere rol en moet ik veel meer focussen op het beleid. Hoe pakken wij de zaken aan en nemen wij maatregelen waaraan de mensen zich kunnen optrekken.

Zoeklicht: Hoeveel armen zijn er in Menen?

Angelique: Dat hangt er van af hoe je armoede definieert, ik kan je dus niet zomaar een vast cijfer geven. We weten wel dat we in vergelijking met andere West-Vlaamse steden gemiddeld meer Leefloners en werkzoekenden hebben. Een belangrijk cijfer om dat te duiden is de index van kind en gezin die stelt dat in Menen 1 op 5 kinderen in armoede wordt geboren. Dit is absoluut iets waar ik samen met mijn collega's van Team 8930 volop wil op inzetten.

- **1.687** inwoners of **5.06%** of **1** op de **20** Menenaars deed een beroep op de dienstverlening OCMW

- Er waren **1.816** intakecontacten / **7.281** afspraken met een maatschappelijk werker

- Er werden **3.029** dossiers tot uitbetaling van het bestaansminimum behan-

deld in het Bijzonder Comité voor de Sociale dienst.

Zoeklicht: Welke maatregelen nemen jullie tegen de armoede.

Angelique: Als kleine gemeente hebben wij beperkte middelen en moeten wij kijken om die zeer goed in te zetten zodat de juiste doelgroep maximaal kan genieten van het beleid dat voor hen bedoeld is. Ik geloof sterk in structurele maatregelen en probeer daarop in te zetten.. Zorgen dat de middelen komen bij hen die ze het meeste nodig hebben. En ook verdoken armoede gaan opzoeken. Zo betalen wij vanuit onze OCMW middelen een brugfiguur die in contact staat met de 11 basisscholen om er armoede op te sporen. De scholen kunnen vanuit het departement onderwijs extra middelen krijgen voor begeleiding van de kinderen. De brugfiguur kan daarbij helpen. Via eenvoudige middelen zoals koffiemomenten bij de aankomst en/of afhaling van de kinderen leert de brugfiguur ouders en hun specifieke noden kennen en hen doorverwijzen naar de correcte dienst of zelf een en ander in gang zetten. Wij merken nu al resultaat en bereiken gezinnen die tot nu toe onbekend waren voor ons, wat ons doet denken dat wij een eerste stap hebben gezet in het opsporen van zichtbare armoede.

Soms is het ook nodig dat we buiten de geëigende paden kijken; neem nu een gezin waar wel geld aanwezig is maar die een grote schuldenberg hebben. Om hen over die moeilijke situatie heen te tillen willen wij via schuldbemiddeling wel tussenkomen als OCMW, hoewel zij wel een groot inkomen kunnen hebben.

Een belangrijke pijler is ook onze activeringsdienst. Met een vaste kern van

6 mensen proberen wij ook mensen die een leefloon trekken op weg te helpen naar werk.

- **265** anderstaligen volgden een opleiding Nederlands

- **28** OCMW cliënten volgen een voortraject (opleiding en/of arbeidsgewenning)

- **127** mensen werken via artikel 60 (OCMW zend mensen uit naar bedrijven)

- **83** zitten in een nazorgtraject. **55 %** vond werk in het nazorgtraject.

Zoeklicht: Is dit zoiets als een sociale VDAB ?

Angelique: Ja en neen. VDAB is er voor 80% van de bevolking en kan dwingend optreden. Wij moeten anders te werk gaan. Eerst goed kiezen welke mensen in aanmerking komen om de stap naar werk te zetten. Mensen die aan het overleven zijn, met hulp hen op hun eigen tempo laten instromen, dit kan evengoed in vrijwilligerswerk of een opleiding zijn. Een deel van het werk van het activeringsteam is ook de bedrijven stimuleren om met ons publiek te werken en bijvoorbeeld bepaalde jobs te voorzien voor onze mensen die doorgaans weinig ervaring en/of weinig technische bagage hebben of die moeten herwinnen. Daarbij staan wij ook in nauw contact met de sectorfondsen via een ESF project. Wij proberen die bedrijven te stimuleren om via werkervaringsprojecten onze mensen een kans te geven en te laten groeien. Wij verplichten ons doelpubliek niet om een bepaalde richting uit te gaan omdat dit nefast werkt, maar gaan samen met hen op zoek naar een geschikte functie. Ik ben ook geen voorstander van gemeenschapsdienst. Het heeft immers een pervers kantje. Wat eens een betaalde job was wordt zo gedaan door werkzoekenden die dit gratis moeten doen.

Zoeklicht: Een gemeentebestuur kan niet alles aanpakken natuurlijk, zijn er functies die de nationale overheid beter zou kunnen doen om de armoede te verhelpen ?

Angelique: Natuurlijk. Het toverwoord hier is Automatische Rechtentoekenning, zoals bijvoorbeeld de studietoelage nu automatisch wordt toegekend. Vroeger moest ieder gezin die wilde in aanmerking komen zelf formulieren invullen en vielen hierdoor veel mensen uit de boot eenvoudig omdat ze het niet wisten of omdat die administratieve rompslomp te ingewikkeld was. Nu, eindelijk zou dit best automatisch gebeuren via de belastingaangifte. Nu moeten mensen nog te veel zelf op zoek naar waar ze recht op hebben, of extra administratie doen om zaken te bekomen, terwijl de info al gekend is, zoals bij. De kostprijs kinderopvang.. De moeite om dit naar de mensen te brengen is klein en moet veel meer gebeuren.

Zoeklicht: Zijn er dan ook taken die specifiek door de gemeente kunnen gedaan worden en beter dan door de nationale overheid ?

Angelique: Wij benutten alleszins onze mogelijkheden om via de stad de sociale economie te versterken, en wij gaan dit uitbreiden. Bijvoorbeeld bij wegenwerken kunnen wij een sociale clause invoeren met de aannemer die wij het werk toevertrouwen zodat hij bij aanwerving van nieuwe mensen specifiek kiest voor mensen uit ons doelpubliek. De gemeente zelf heeft ook opdrachten voorbehouden voor de sociale economie, zoals groenzorg. Wij hebben ook een afspraak binnen de gemeente dat de eenvoudige werken bij het her-aanleggen van stoepen via de sociale economie gebeurd.

Zoeklicht: Armoede raakt ook dikwijls de huisvesting, Hoe zit dat hier?

Angelique: Juist. Wij gaan daar een en ander moeten in veranderen. Wij constateren bijvoorbeeld dat er heel wat huisvestingspremies naar dezelfde personen gaan. Dit zijn eigenaars die premies opstrijken. Wij moeten dit omkeren en zorgen dat de huurders of kleine eigenaars en jonge gezinnen die het niet breed hebben kunnen profiteren van gemeentelijke steun. Alhoewel we dit moeten nuanceren en ook stimuleren geven aan individuen om zelf een woning aan te kopen, omdat het bezit van een woning een investering is tegen toekomstige armoede. En raar genoeg, door het feit dat er veel oudere huizen zijn in Menen is de prijs voor aankoop hier wel lager dan in steden in de omtrek. In de nuance is dit een opportuniteit. Wij moeten vertrekken van het feit dat Menen inderdaad een verouderd huisvestingspatrimonium heeft. Dit heeft de baan breed gemaakt voor huisjesmelkers. Wij gaan in de toekomst de wooncontroles via de dienst huisvesting versterken, die moeten nagaan of de veiligheidsvoorschriften in orde zijn en of huizen niet verhuurd worden in kamers zonder toelating. Er bestaat een verplicht conformiteitsattest voor huurwoningen. Dit is een systeem met strafpunten dat tot nu toe veel te laks is. Wij gaan die strafpunten verstrengen. Zo moeten de malafide verhuurders er uit.

Zoeklicht : Wat zijn de mogelijkheden en de beperkingen van een gemeentelijk beleid?

Angelique: Het leefloon verhogen kunnen wij niet. Dit is nu eenmaal Federaal vastgelegd. Alhoewel, grotere steden met meer financiële mogelijkheden hebben meer ruimte voor eigen initiatief. Bij de burens kennen wij bijvoorbeeld zoiets al de Kortrijkse minimumuitkering. Bij ons gaat dat moeilijker. Hier en

daar kunnen wij wel bijkomende steun geven via REMI, is een technische rekenaarschaal, die rekening houdt met uitgaven en inkomsten en verder kan gaan dan het leefloon. Wij moeten hoe dan ook vanuit onze middelen keuzes maken. Wel kunnen wij verstandig samenwerken en netwerken om projecten te lanceren. Zo hebben in samenwerking met H.Hart Kortrijk een kinderdagverblijf geopend die bijkomend voor 25 opvangplaatsen heeft gezorgd. Wij zorgen voor het gebouw dat ze kunnen huren en de bekendmaking. Zij voeren zelfstandig hun diensten uit.

Zoeklicht: Zijn hier actieve armoedegroepen zoals “verenigingen waar armen het woord nemen”?

Angelique: Er zijn een aantal vrijwilligersverenigingen, Welzijnsschakels bijvoorbeeld. Zij komen regelmatig samen en werken projecten uit. Zo namen zij onlangs deel aan de wereld-verzetdag tegen armoede. Ook dit is het verschil met grotere steden waar vrijwilligersorganisaties door de Vlaamse overheid worden gefinancierd en gerund worden door betaald personeel. Wel zetten wij in op de methodiek van het straathoekwerk. Wij hebben een straathoekwerkers die veel problemen rond armoede kan signaleren en doorverwijzen. We werken hiervoor samen met “Uit de Marge” dit is een vereniging voor kwetsbare jongeren.

Zoeklicht: Nog een laatste Angelique, om af te sluiten. Stel je bent voor één uur nationale minister voor armoedebestrijding. Je mag één maatregel uitvoeren. Wat zal die zijn?

Angelique: Ik zou een superministerraad bijeen roepen zodat we op een transversale manier aan de slag kunnen gaan. Armoedebestrijding vergt een brede aanpak die de portefeuille van één Minister overstijgt, maar iedereen aanbelangt.

Interview met Katrien Boone

Een participatieve benadering van de armoedebestrijding.

Katrien Boone maakte een doctoraatsproefschrift over participatieve sociaal werkpraktijken in de strijd tegen armoede. De scriptie werd vervolgens gebundeld in een toegankelijk boek “Sociaal werk als armoedebestrijder. Zoektocht naar een participatieve benadering”. We ontmoetten elkaar in het Vrijzinnig Centrum Mozaïek voor een interview. Katrien liet eerst weten dat ze onwennig was om geïnterviewd te worden. Het was meestal zij die de interviews afnam in het kader van haar doctoraatstraject. Ik heb van die onzekerheid niets gemerkt. Katrien maakte onmiddellijk haar sociaal engagement duidelijk en legde gedreven de kernpunten van haar werk uit. Een warm gesprek op een kille herfstmorgen. Ik fietste met genoeg huiswaarts om er onderstaand gesprek uit te gaan tikken.

“Ik wilde vooral onderzoeken hoe je omgaat met mensen die uitgesloten worden en hoe sociaal werkers samen met hen participatief aan de slag kunnen gaan in de structurele strijd tegen armoede.”

Dag Katrien. Wie is Katrien Boone?

Ik ben dochter van ... (glimlacht) en afgestudeerd als sociaal werker. Ik ben begonnen werken in Samenlevingsopbouw na mijn studies (<https://www.samenlevingsopbouw.be/>). Ik heb eerst in een buurt gewerkt om mensen, die zich in een kwetsbare situatie bevinden, te betrekken in participatieprojecten. Het waren veelal mensen met een migratie-achtergrond. Na enkele jaren binnen het sociaal werk kwam een vacature aan de universiteit vrij om te doctoreren. De inhoud van het traject was nog niet bepaald, maar er kwam, naar aanleiding van hun 10-jarig bestaan, een vraag van het Netwerk Tegen Armoede (<http://www.netwerktegenarmoede.be/>). Zij stelden de vraag om onderzoek te doen naar wat er concreet in de praktijk van Verenigingen waar Armen het Woord Nemen gebeurde. Het project gaf me het gevoel met iets zinvol bezig te zijn. Het sloot bovendien aan bij de waarde van “sociale rechtvaardigheid”, die ik van thuis uit meegekregen had. Samen met de medewerking van de verschillende verenigingen en het netwerk zelf, heb ik het onderzoek vorm kunnen geven. Ik wilde vooral onderzoeken hoe je omgaat met mensen die uitgesloten worden en hoe sociaal werkers samen met hen participatief aan de slag kunnen gaan in de structurele strijd tegen armoede.

De grote vraag is hoe ga je aan de slag met mensen die uitgesloten worden. Die problematiek interesseert me. Ik herinner me nog goed een moment in samenlevingsopbouw waarop ik mezelf als sociaal werker tegen kwam en wat me de ogen deed opengaan inzake participatietrajecten met mensen in kwetsbare situaties. We hadden veel werk in een activiteit gestoken en verwachtten veel volk op de bijeenkomst. Tot onze grote teleurstelling kwam maar anderhalve

man en een paardenkop opduiken. De lage opkomst maakte me in eerste kwaad op alle mensen die me beloofd hadden aanwezig te zijn, maar wat later daagde het besef dat we als sociaal werker misschien wat te arrogant waren om te verwachten dat mensen, die daags voordien mogelijks geen eten hadden gevonden, er prioriteit zouden aan geven om naar onze activiteit te komen.

Het verwachtingspatroon van de sociaal werker en de “cliënt” zorgt blijkbaar voor een spanningsveld.

Je noemt daar het begrip “cliënt”. Ik had het geluk onderzoek te kunnen doen met verenigingen die een grote vrijheid hebben in wat ze in de concrete praktijk doen, waarbij geen engagementen moeten aangegaan worden om een minimum aantal mensen in een hulpverleningstraject te stappen waarbij concrete en afgebakende verwachtingen en doelen worden vooropgesteld, zoals dat wel bij een OCMW bijvoorbeeld het geval is. In die zin kunnen die verenigingen meer en beter inspelen op de verwachtingen van de mensen zelf. Ik laat in het boek zien dat praktijken op maat van de noden en concrete levenssituaties van mensen – samen op weg – veel verschillen van een traditionele rechtlijnige hulpverlening. Werkingen aangepast aan de levenssituatie van mensen brengen de complexiteit van het leven van mensen in rekening, waarbij je dus soms ook te maken krijgt met een stilstand of achteruitgang in de situatie van mensen en je niet simpelweg van punt A naar punt B kan gaan. Dat maakt het natuurlijk moeilijk om, in een context van “wat levert je werking op?”, je aanpak te verantwoorden. Ook het gegeven bijvoorbeeld “Hoeveel mensen heb je aan het werk gekregen” laat zich niet rechtlijnig toepassen op de armoedebe-

strijding, omdat er vaak een complexe problematiek achter elke situatie schuilt. Dus dergelijke aanpak die vertrekt vanuit de complexiteit van elke levenssituatie laat zich moeilijk beoordelen naar tastbare cijfers. Doordat een beleid om duidelijke resultaten vraagt, komen de Verenigingen waar Armen het Woord Nemen, die een participatieve aanpak aanhouden, onder druk te staan. Toch blijft het belangrijk om op te merken dat die verenigingen tegelijk wel nog in een beleidscontext werken waarbij ze een stuk onvoorwaardelijkheid – het mag mislopen – kunnen hanteren. Hopelijk blijft deze ruimte er. Ik wil nogmaals benadrukken dat men de sociaal werkers een stuk moet kunnen beschermen voor die “prestatiedruk”, om toe te laten zich beter in de complexiteit van het armoede-verhaal te verdiepen.

Kun je voor de lezers van Zoeklicht kort uitleggen wat een participatieve benadering inhoudt?

Wat ik bedoel met een participatieve benadering, als titel van het boek, is iets meer dan zorgen dat mensen een mogelijkheid krijgen om aan een traject deel te nemen. Er worden over het algemeen veel mogelijkheden gecreëerd waarop mensen, wel of niet, hun gedacht kunnen komen zeggen. Dat is echter niet voldoende. Participatie moet een uitgangspunt zijn. We zien eerst en vooral dat mensen in kwetsbare situaties veel te weinig hun stem kunnen laten horen of vooral kunnen laten meetellen en doorwegen. Men doet vanuit het sociaal werk eigenlijk wel belangrijke inspanningen om mensen te horen, maar we moeten er voor zorgen dat mensen in armoede ernstig genomen worden. Dit betekent ook dat we niet enkel via traditionele inspraakmogelijkheden moeten werken maar creatief aan de slag gaan met het luisteren naar de noden, vragen, bezorgdheden, opmer-

“In 2003 zag het armoede-decreet het leven, waarbij verenigingen waar armen het woord nemen naast ervaringsdeskundigen een formele erkenning kregen om met mensen aan de slag te gaan. Er zijn ongeveer 60 dergelijke verenigingen actief.”

kingen en voorstellen van mensen in armoede. Hierbij is niet het enige doel om mensen in hun waarde te erkennen zodat ze hier zelf een beter gevoel door krijgen of sterker worden, maar het moet er ook toe leiden dat we, zowel in het sociaal werk als in beleidscontexten, hun ideeën als gelijkwaardig beschouwen en aan de slag gaan met wat ze te zeggen hebben. Een participatieve benadering wil er voor zorgen – in zoverre dat dat haalbaar is – dat de stem van mensen in een kwetsbare situatie even zwaar doorweegt op de besluitvorming. Mensen moeten met andere woorden ook iets te zeggen hebben over hoe het anders kan lopen.

Ik heb momenten meegemaakt in mijn onderzoek waarop een persoon in een kwetsbare situatie om welke reden dan ook, niets zegt op bijvoorbeeld een overlegmoment. Als hij tenslotte opstaat om water te gaan halen, krijgt hij toch een schouderklopje van een plaatselijke politicus met de melding ‘dat is ook belangrijk werk’. Dit kan mogelijks, hoewel zeker niet altijd, zorgen voor een goed gevoel bij de persoon zelf, maar is eigenlijk in het kader van armoedebestrijding problematisch. We moeten net op zoek gaan naar redenen waarom die persoon op dat moment niets zegt of geen inbreng doet. Dat is meestal niet omdat hij niets waardevols denkt of te zeggen heeft hé, maar wel omdat de manieren waarop we mogelijkheden voorzien om input te brengen niet volstaan voor iedereen, voor een drempel zorgen, niet aansluiten bij mensen hun leefwereld. Een participatieve benadering is een continue zoeken naar manieren om te zorgen dat elkeen gelijkwaardig aan bod kan komen in het maatschappelijk debat. Je kan gebruik maken van de formele kanalen, maar sociaal werkers

hebben door hun werk in de praktijk een belangrijke rol in het horen van de noden, wensen en opmerkingen van mensen zelf. Het is dus essentieel om vooral te leren luisteren en creatief te denken.

Je hebt het ook over “Verenigingen waar armen het woord voeren”.

1994 met het Algemeen Verslag over de Armoede is een mijlpaal in het kader van participatie en armoedebestrijding. We kregen de eerste zwarte zondag, de opkomst van extreem rechts. Uit analyses hiervan bleek dat heel wat mensen uit kwetsbare situaties voor extreem rechts stemden. Als soort van tegenreactie kwam vanuit de traditionele politieke partijen de idee dat mensen in armoede meer hun stem moeten kunnen laten horen. Enkele verenigingen zijn met die gedachte aan de slag gegaan. In 2003 zag het armoede-decreet het leven, waarbij verenigingen waar armen het woord nemen naast ervaringsdeskundigen een formele erkenning kregen om met mensen aan de slag te gaan. Er zijn ongeveer 60 dergelijke verenigingen actief. Ze zijn een erkende en formele gesprekspartner van het beleid. Met andere woorden, ze helpen meedenken hoe mensen in kwetsbare situaties versterkt kunnen worden en ze pikken signalen op van zaken die verkeerd lopen en proberen te zorgen dat mensen in armoede een stem in die problematiek krijgen.

Doordat deze verenigingen een eigen beleidskader hebben waarin ze veel openheid hebben en formeel erkend worden als gesprekspartner, hebben ze een stapje voor op bijvoorbeeld een traditioneel OCMW, omdat de werkers uit deze verenigingen de vrijheid hebben om mensen die met armoede geconfronteerd worden op

allerhande plaatsen (bv. een markt) te gaan zoeken. Ook kunnen sociaal werkers in hun werking veel tijd nemen om met mensen in contact te komen en hen te leren kennen, wat soms maanden kan duren. Alhoewel de verenigingen dus een zeer open werking hebben, blijft het wel een vorm van georganiseerd samenkomen. Met andere woorden, gezien men signalen van mensen in armoede wil opvangen wordt er ergens dus wel nog verwacht dat je bereid bent om uiteindelijk op een of andere manier jouw gedacht te zeggen. Dergelijke werkingen leveren voor veel mensen in kwetsbare situaties nog een drempel op, omdat de indruk leeft dat men weeral voor de zoveelste keer zijn verhaal moet komen vertellen, waarna er daarna uiteindelijk toch niets wezenlijks verandert. Ook zijn drempels voor mensen uit een autochtone bevolkingsgroep vaak anders dan die voor mensen met een migratie-achtergrond of voor mensen in isolement, bv. bij generatie-armoede. De aard van de werkingen moet dus rekening houden met zeer veel individueel verschillende verhalen, noden, wensen en trajecten.

Die verenigingen willen onder meer de mensen terug op pad krijgen en versterken. Men krijgt terug zelfvertrouwen, een eigenwaarde en het sociaal contact gaat er op vooruit. Het betekent niet noodzakelijk dat ze mensen aan het werk helpen of toewerken naar een vooropgesteld doel. Hier merk je een spanningsveld met het beleid dat meetbare resultaten wil zien. De uitdaging voor die verenigingen is dan ook het tastbaar maken dat men waardevol bezig is, zonder in de logica mee te gaan van “ge moet ze aan het werk krijgen”. Het komt er op neer dat men meer zal moeten kunnen benoemen en duidelijk maken

“Je blijft proberen en hoopt dat die samenleving zal veranderen juist omdat je blijft volhouden. Wellicht is dat ook een reden dat veel mensen in het sociaal werk kampen met een burn-out.”

waar de waarde ligt van hun werk, terwijl men de structurele strijd tegen armoede als kern van hun identiteit blijft houden. Op dergelijke manier kan het beleid blijven subsidiëren zonder in de val van succesverhalen te trappen. Dit is geen evidentie, zeker niet in de huidige beleidscontext.

In je boek haal je aan dat Simon Nelson Patten reeds in 1920 de individuele hulpverleningspraktijken bekritiseerde omdat deze enkel “een strijd tegen onmogelijkheden” zijn.

Ik wil hierbij verwijzen naar een artikel van mijn promotor Rudi Roose waarbij hij verwijzing maakte naar de sage van Sisyphus (Een man moet een steen een berg oprollen en telkens als hij boven komt, rolt de steen terug naar beneden). Mijn promotor stelde dat op je verschillende manieren naar het sociaal werk kan kijken. Je kunt gefrustreerd raken op het moment dat de steen weer naar beneden rolt. Je kan de strijd opgeven of je kan net aanvaarden dat het onmogelijk is om hem boven te houden maar je wel moet blijven gaan. Het is precies hier dat ook dat meetbaarheidsconflict zich laat zien. Je blijft bezig tegen beter weten in of zonder dat je weet wat de uitkomst van jouw acties als sociaal werker zal zijn. Het is juist vanuit een sociaal rechtvaardigheidsaspect dat je altijd moet blijven verder gaan. Vergeet niet dat het feit, dat armoede blijft bestaan, een aanwijzing is dat er iets niet klopt in onze samenleving. Je moet dus blijven proberen om dat te veranderen. Je blijft proberen en hoopt dat die samenleving zal veranderen juist omdat je blijft volhouden. Wellicht is dat ook een reden dat veel mensen in het sociaal werk kampen met een burn-out. Je moet kunnen aanvaarden dat je moet blijven handelen zonder dat je weet wat het exacte resultaat zal zijn van jouw

acties, en of jouw handelen zinvol zal zijn.

Hoe dan de maatschappij om te vormen?

Ik heb daar niet onmiddellijk een antwoord op. Ik kan blijven verwijzen naar rechtvaardigheid en luisteren naar mensen. Al te vaak wordt gesteld dat men mensen kansen en mogelijkheden aanbiedt en dat ze die bijgevolg maar moeten aangrijpen. Maar je blijft vaststellen dat mensen worden uitgesloten en ze veel te weinig hun stempel kunnen doordrukken. Bijgevolg moeten we continue blijven reflecteren dat wat we doen nog altijd niet voldoende is. Mensen in armoede blijven maar de ervaring hebben dat ze niet gelijkwaardig zijn met andere mensen. Het is ook zo dat een gelijke kansenbeleid niet tot gelijke resultaten leidt want de vertrekbasis voor mensen in een kwetsbare situatie is geheel anders. We hebben een te paternalistische opvatting over wat gelijke kansen zijn en veel initiatieven, zoals bv. 1€-maaltijden zijn een noodzakelijk kwaad want in essentie lossen ze structureel niets op. Stef Jorissen, een voormalig werknemer van het Netwerk tegen Armoede, verwoordde de “kunst van het onmogelijke” prachtig. Hij sprak over een spel dat hij speelde. Om inzicht te krijgen in de machteloosheid van mensen in armoede, kreeg hij slechts één dobbelsteen, daar waar de anderen er twee kregen. Iemand met één dobbelsteen kan nooit meer dan zes gooien en staat machteloos tegenover de anderen als deze zeven of meer gooien. Toch blijft de man gooien omdat “je hem niet nog eens de kans zal ontnemen om te gooien” en om “te tonen dat hij er nog steeds was”. Je blijft gooien omdat je vooraleerst vooraf niet weet of het geen zin heeft en wat de impact is van jouw gooi, en twee,

je mag de strijd niet opgeven. Daarom staan de dobbelstenen op de kافت van het boek afgebeeld.

Wil je tenslotte nog iets vertellen over de sociale rechtvaardigheidstheorie van Nancy Fraser?

Wat inspirerend is in haar werk, zonder daar al te diep en te technisch op in te gaan, is dat we vaak in het sociaal werk over het individuele en structurele spreken. Of je werkt individueel met mensen of je werkt structureel. Men krijgt dan de indruk dat dat twee verschillende zaken zijn, maar alle structureel werk vertrekt vanuit het individu. Fraser benoemt dat minder als het “individuele, structurele”, maar gebruikt de term “affirmatief, transformatief”. Het affirmatieve kan bv. verwijzen naar de 1€-maaltijd. Affirmatief betekent dan: we willen wel iets veranderen, maar het zal vooral compenserend zijn. We stellen de samenstelling dan niet in vraag, maar we compenseren door er voor te zorgen dat mensen naar een voedselbank kunnen gaan. Zonder de vraag te stellen hoe komt het dat mensen een te laag inkomen hebben. Fraser pleit altijd voor het transformatieve. We moeten die samenleving gaan veranderen. We mogen niet met die doekjes voor het bloeden tevreden zijn. In het neoliberalisme kent men wel een erkenningspolitiek en dat is een gevaar want daardoor laten we te veel kansen liggen in de economische en politieke strijd. Alle mensen moeten een stem hebben. Mensen in armoede moeten aanwezig zijn op verschillende fora. Ze moeten een volwaardig inkomen verkrijgen en bronnen hebben om een menswaardig bestaan te leven. Fraser benadrukt dat we dat alles samen nodig hebben en dat we meer moeten doen dan mensen in armoede te bepamperen.

Activiteitenkalender

ORGANISATIE

TIJDSTIP

ACTIVITEIT

PLAATS

JANUARI	
KUNSTKRING DE GEUS	ZONDAG 05/01/2020 OM 10.45 U
HV KORTRIJK	DONDERDAG 09/01/2020 OM 19.30 U
DE GEUS	ZONDAG 19/01/2020 OM 11.00 U
MOZAÏEK	ZONDAG 19/01/2020 OM 19.00 U
POINCARÉ	ZONDAG 26/01/2020 OM 11.00 U
HV ROESELARE	ZONDAG 26/01/2020 OM 11.00 U
MOZAÏEK, SUP DANCE BAND	ZONDAG 26/01/2020 OM 19.00 U
FEBRUARI	
POLYFINARIO	ZATERDAG 01/02/2020 OM 18.00 U
KUNSTKRING DE GEUS	ZONDAG 02/02/2020 OM 10.45 U
HV KORTRIJK	ZONDAG 02/02/2020 OM 11.00 U
WILLEMSFONDS WAREGEM	ZONDAG 02/02/2020 OM 11.00 U
HV KORTRIJK	DONDERDAG 06/02/2020 OM 19.30 U
HV ROESELARE	DONDERDAG 06/02/2020 OM 19.30 U
HV WAREGEM	DONDERDAG 06/02/2020 OM 20.00 U
OSB VUB	VRIJDAG 07/02/2020
OSB VUB	08-16/02/2020
UPV KORTRIJK	DINSDAG 11/02/2020 OM 14.30 U
MOZAÏEK, VORMING+, WETENSCHAPSCAFÉ KORTRIJK	DINSDAG 11/02/2020 OM 19.45 U
UPV WAREGEM	DONDERDAG 13/02/2020 OM 14.00 U
AVK KORTRIJK	DONDERDAG 13/02/2020 OM 19.30 U
HUJU, HVDIM, MOZAÏEK	ZATERDAG 15/02/2020
WILLEMSFONDS WAREGEM	ZATERDAG 15/02/2020 OM 19.30 U
DE BEZATSE	ZATERDAG 15/02/2020 OM 19.30 U
DE GEUS	WOENSDAG 19/02/2020 OM 19.30 U
HV ROESELARE	DONDERDAG 06/02/2020 OM 19.30 U
MOZAÏEK, SUP DANCE BAND	ZONDAG 23/02/2020 OM 19.00 U
HV WAREGEM	DINSDAG 25/02/2020 OM 20.00 U

DE GEUS	Opening tentoonstelling "Grafiek" van Pier Bossuyt
MOZAÏEK	Samenspraak, licht filosofische babbel. Inl. jc.staels@hotmail.com
DE GEUS	Nieuwjaarsreceptie
MOZAÏEK	Nieuwjaarsreceptie met coverband 'Amnesia'.
POINCARÉ	Nieuwjaarsreceptie Poincaré en vrijzinnig Waregem
HUISVANDEMENS ROESELARE	Nieuwjaarsreceptie van HV Roeselare
MOZAÏEK	LaatsteZondagconcert met de Superior Dance Band
MOZAÏEK	De Polyquiz van Polyfinario
DE GEUS	Opening tentoonstelling "Fotografie" van Svetlana Bondarenko
MOZAÏEK	"En de 7e dag is er het woord": boekvoorstelling Jem DeWinter: "Terug naar de kust"
POINCARÉ	Nieuwjaarsreceptie Waregemse 'blauwe' verenigingen
MOZAÏEK	Samenspraak, licht filosofische babbel. Inl. jc.staels@hotmail.com
MS KA ROESELARE	Filosofische lezingen: "Democratie": 'Wat is populisme?' door prof dr Stefan Rummens
CC DE SCHAKEL	Lezingenreeks 'Hedendaagse filosofie en Wetenschap': "Ons welbevinden in de huidige maatschappij" door prof dr Paul Verhaeghe
MOZAÏEK	Vernissage Tentoonstelling 50 jaar OSB-VUB
MOZAÏEK	Tentoonstelling 50 jaar OSB-VUB
MOZAÏEK	Lezing: " anoniem is een vrouw, de strijd voor gelijke rechten, opmerkelijke vrouwenverhalen" Prof.dr.em. Jean- Jacques Amy
MOZAÏEK	Wetenschapscafé: "Antibiotica: slachtoffer van eigen succes"
CC DE SCHAKEL	"Geheugensteuntjes, tips en technieken tegen het dagelijks vergeten" door prof Christel Geerts
MOZAÏEK	Lezing 'Als ik maar over Bach kan praten ...' door Wim Goessens, cellist. Deuren om 19.00 u
MOZAÏEK	Debatwedstrijd: voorronde West-Vlaanderen
POINCARÉ	'Buikdans: een historie van godinnen tot sacrale energie'
DE BEZATSE	Solidariteitsmaal ten voordele van de Mugheli met dr Nicolas Müller
DE GEUS	Voordracht 'Jong dementie' door Gudrun Callewaert van vzw Ventiel
MS KA ROESELARE	Filosofische lezingen: "Democratie": 'zijn klimaat en democratie verzoenbaar?' door prof dr Raf Geenens
MOZAÏEK	LaatsteZondagconcert met de Superior Dance Band
CC DE SCHAKEL	Lezingenreeks 'Hedendaagse filosofie en Wetenschap': "Klimaatverandering en economie" door Ludo De Witte

		MAART			
HV KORTRIJK		ZONDAG 01/03/2020 OM 11.00 U	"En de 7e dag is er het woord": Joris Denoo met "Lettergeknetter"	MOZAÏEK	
HV KORTRIJK		DONDERDAG 05/03/2020 OM 19.30 U	Samenspraak, licht filosofische babbel. Inl. jc.staels@hotmail.com	MOZAÏEK	
HV ROESELARE		DONDERDAG 05/03/2020 OM 19.30 U	Filosofische lezingen: "Democratie": 'Waarom kan democratie niet zonder verzet?' door dr thomas Decreus	MS KA ROESELARE	
UPV KORTRIJK		DINSDAG 10/03/2020 OM 14.30 U	"Vrijzinnig-humanist en mee op operationele zending; enkele beschouwingen vanuit de praktijk." Door Cindy Demeyere, moreel consulente bij de krijgsmacht	MOZAÏEK	
MOZAÏEK, VORMING+, WETENSCHAPSCAFÉ KORTRIJK		DINSDAG 10/03/2020 OM 19.45 U	Wetenschapscafé: "de stad in beweging"	MOZAÏEK	
AVK KORTRIJK		DONDERDAG 12/03/2020 OM 19.30 U	Lezing door Greet Verschate: 'Het Laatste Avondmaal', samen met Piet Boncquet	MOZAÏEK	
DE BEZATSE, GOIFUTURAWERVIK, HV MENEN		VRIJDAG 13/03/2020 OM 20.00 U	Filopub 'samenzweringstheorieën'. Deuren open om 19.30.	DE BEZATSE	
DE GEUS		WE 13-15/03/2020	3-daagse kaarting ten voordele van de vzw 'Het Ventiel'. Ter ondersteuning van jong dementen.	DE GEUS	
HVDM, MOZAÏEK		DONDERDAG 26/03/2020 OM 19.00 U	Voordracht 'Vrijdenken door de geschiedenis heen' door Niels De Nutte	MOZAÏEK	
HV WAREGEM		DINSDAG 31/03/2020 OM 20.00 U	Lezingenreeks 'Hedendaagse filosofie en Wetenschap': "Kwaliteit, Kennis en Emotie: politieke besluitvorming van de 21e eeuw" door prof dr Karen Cellis.	CC DE SCHAKEL	
APRIL					
HV KORTRIJK		DONDERDAG 02/04/2020 OM 19.30 U	Samenspraak, licht filosofische babbel. Inl. jc.staels@hotmail.com	MOZAÏEK	
ANTIPODE		VRIJDAG 03/04/2020 OM 20.00 U	Reiscafé: 'Japan'	MOZAÏEK	
AVK KORTRIJK		VRIJDAG 03/04/2020 OM 20.00 U	Uitvoering 'Johannespassie' met Kortrijks Vocaal Ensemble	ST JANSKERK	
AVK KORTRIJK		ZATERDAG 04/04/2020 OM 20.30 U	Uitvoering 'Johannespassie' met Kortrijks Vocaal Ensemble	ST JANSKERK	
HV KORTRIJK		WOENSDAG 22/04/2020 OM 20.00 U	Voordracht: 'Medische mythes, waarheden en achtergronden' dr Devroey, Vub, Radio2 en Skepp	MOZAÏEK	
UPV WAREGEM		DONDERDAG 23/04/2020 OM 14.00 U	"200 jaar Homeopathie" door Philippe Van Beurden	POINCARÉ	
MOZAÏEK		ZATERDAG 25/04/2020 OM 20.00 U	"Bruin café in Mozaïek" naar aanleiding van Erfgoeddag	MOZAÏEK	
OVVM AVELGEM		WE 25-26/04/2020	Voorbereidingsweekend Lentefeest en Feest vrijz. Jeugd Avelgem	JEUGDHERBERG?	
MAI					
VC Mozaïek					
Overleiestraat 15a 8500 Kortrijk 056 37 16 15 www.vcmozaiek.be info@vcmozaiek.be					
De Geus					
Koning Leopold III-plein 71 8530 Harelbeke info@vcdegeus.be www.vcdegeus.be Zondag van 10.00u tot 13.00u elke donderdag om 19.00u PingPong					
VC Poincaré					
Stormestraat 131/18 8790 Waregem www.vcpoincare.be info@vcpoincare.be Zondag van 10.30u tot 13.30u Praatcafé 1ste en 3de vrijdag van de maand jongerenpraatcafé					
De Bezatse					
Vaubanstraat 8b 8930 Menen 056 51 90 70 vcdebezatse@gmail.com www.debezatse.be					
OVVM-Avelgem					
Achterhoek 17 8581 Waarmaarde 056/64.64.39 ovm.avelgem@scarlet.be www.ovm-avelgem.be					

Interview met Dominique Windels over OCMW-Harelbeke aan het woord

& Armoede armoedebestrijding

De diverse loonsverminderingen en verminderingen van sociale tussenkomsten die het kapitaal en het rijk volk sedert enkele tientallen jaren aan de werkende mensen opleggen, zijn de oorzaak van een zelden geziene verarming van dat werkend volk. Zodanig dat er vandaag een brede laag van 20 % echt armen bestaat, en dat het einde van de maand een steeds terugkomende factor van stress is voor één op de drie Belgen. Aan de andere kant vindt een ruime meerderheid van de mensen dat bestrijden van armoede een centrale taak is voor de diverse besturen: en dan komt het OCMW in het zicht; tijd om er een specialist bij te halen.

Het was vlak na de vergadering van het schepencollege van Harelbeke dat ik op 12 november om 13u15' door Dominique Windels ontvangen werd in het schepencollege van het stadhuis, er lagen nog allerhande papieren op de tafels, en het middagmaal werd voor de gelegenheid maar achteruit geschoven.

Om te spreken over armoede en armoedebestrijding in Harelbeke. Dominique was tot 31 december 2018, onder de vorige legislatuur, 6 jaar lang schepen van welzijn en voorzitter van het OCMW. Nu niet meer, maar de jaren OCMW plakken hem nog aan het lijf, en het kost hem geen moeite om met kennis van zaken over het OCMW te spreken.

Over de welzijnsdienst, merkt hij op. En over het huis van Welzijn, en niet meer het OCMW. Want dat is nu de nieuwe naam, en dat drukt de wens van het bestuur uit om alle beschikbare middelen gecoördineerd in te zetten voor de zwaksten van onze stad. Van waaruit alle diensten die zich met welzijn bezighouden in een soort kruisbestuiving mekaar kunnen helpen. Van waaruit zowel de sociale kruidenier van de G9, de voedselbank De Oever, als de gezinshulp van De Spie met mekaar kunnen uitwisselen, mekaar kunnen inspireren. Samen met het huis van het Kind, met Kind en Gezin, en de strijd tegen de kinderarmoede, die in feite meestal gezinsarmoede is. En die vaak samenhangt met schoolachterstand. Waar-tegen dan weer de huiswerk-klasjes van De Spie kunnen ingezet worden, die voor de diensten dan soms weer een middel kunnen zijn waarlangs armoede gedetecteerd worden.

Neen, dat is geen eigen en originele aanpak. Via de W13, de diensten van Welzijn van de 13 gemeenten van Zuid-West-Vlaanderen, inspireren we mekaar, en stellen we de diensten van de ganse regio op mekaar af. Bijvoorbeeld op het terrein van kwalitatief wonen, de organisatie Woonwijs. Ook voor de inzameling en de verdeling van voedseloverschotten is er een 13-organisatie in de maak. Wij waren vanuit Harelbeke bij de initiatiefnemers van W13.

Zoeklicht: ge zult akkoord zijn dat betaalbare en goede huurwoningen het kernpunt zijn van een armoedebestrijding. Volgens de woonfiche van de provincie zijn er in Harelbeke slechts 5,3 % sociale huurwoningen, waar 9% het minimaal streefcijfer zou moeten zijn in Vlaanderen, en dat is dan nog maar de helft van Nederland, en één vierde van de stad Wenen. De armoedeorganisaties vragen vandaag 100.000 nieuwe sociale woningen te bouwen de volgende 10 jaar, te financieren met het 1,5 miljard besparingen door het afschaffen van de woonbonus, om de eindeloze wachtlijsten met 120.000 wachtenden op te lossen ...

Dominique: we hebben in Harelbeke een bloeiende sociale huisvestingsmaatschappij, Mijn Huis, waar we weliswaar slechts een gedeeltelijke zeggenschap over hebben. En die het zelf moeilijk heeft door de beknopting van haar financiële middelen vanuit de staat en het gewest. Die financiering zou moeten verhogen. Mijn Huis biedt 595 woonegelegenheden aan in Harelbeke, op de 11.400 bewoonde woonegelegenheden, met daarbij 45 nieuwe die dit jaar nog af

zijn, en een 110 in project voor de eerstvolgende jaren. Daarnaast subsidieert de stad De Poort à rato van het aantal huizen dat ze renoveren, dit zijn ook enkele tientallen, maar of ik dat genoeg vindt, neen, het zou allemaal gerust meer mogen zijn.

Zoeklicht: En hoe zit het hier met de wachtlijsten voor een sociale woning?

Dominique: Ik denk dat dit nu drie jaar is, zo iets als het gemiddelde van de provincie, maar met dien verstande dat het moeilijk is om een concreet geval een termijn te voorspellen. Er zijn objectieve regels, en er zijn ook objectieve uitzonderingen op de algemene regel. Die staan op de website van Mijn Huis, zo kan een vroeger ingeschrevene op de wachtlijst plots "voorspringen" wanneer zijn gezinssituatie verandert... Harelbeke geeft ook voorrang aan 65-plussers, die zoals alle kandidaten minstens drie jaar in Harelbeke wonen of gewoond hebben, ook op die manier kan iemand "voorspringen". Daarnaast heeft de stad ook haar crisiswoningen voor bijvoorbeeld mensen die door een ramp getroffen zijn, en worden er woningen gereserveerd voor de noodwendigheden van de staat, zoals de LOI-huizen voor vluchtelingen die ons toegewezen zijn.

Zoeklicht: vroeger bestond de verplichting om per nieuwe werf een bepaald percentage sociale huurwoningen te voorzien, wat is daarmee gebeurd?

Dominique: dat was een verplichting van het Vlaams gewest, zonder dat we daar iets konden aan doen is dat na enkele jaren afgeschaft. Het heeft niet eens de tijd van één legislatuur geduurd...

Zoeklicht: een woning is de eerste zaak, maar dan is er de kwestie van hoe wonen. En dan zijn er de vaste kosten van energie en water. Water is op 20 jaar vervierdubbeld in prijs. En nochtans gaat het over elementaire mensenrechten. In 2016 waren er over gans het land 50.000 probleemgevallen ivm afbetalingen van waterfacturen.

Dominique: om te beginnen zijn er de budgetmeters, die via het OCMW kunnen opgeladen worden. 218 voor electriciteit, 132 voor gas eind 2017, volgens de laatste cijfers die ik had. Een heel klein deel ervan kan de problemen niet zelf oplossen, en wordt bijgestaan met budgetbegeleiding. Dan neemt het OCMW de verantwoordelijkheid voor de facturen op zich, en onderhandelt met de schuldeisers het blokkeren van de facturen, en de terugbetaling in haalbare afbetalingen. Die mensen moeten zich geen zorgen meer maken over oplopende herinneringskosten.

Zoeklicht: oude huizen waar armen wonen, zijn vaak sluisen van verloren energie, dan dringt renovatie zich op, maar armen hebben daar de middelen niet voor...

Dominique: samen met betrokkenen zullen de sociale werkers van het Huis van Welzijn een energiescan organiseren,

en dan samen zoeken naar alle mogelijke premies en subsidies. En tenslotte zijn er ook sociale leningen mogelijk, met zeer geringe terugbetalingen over een lange termijn van 10 jaar. Natuurlijk vraagt dat ook enige tussenkomst van de bewoner, maar dat verdient zich na enkele jaren terug door de lagere energiekosten...

Zoeklicht: de beste manier om iemand uit de armoede te krijgen is vast werk...

Dominique: dat is zo, dat is ongetwijfeld de belangrijkste hefboom. Daarvoor helpen we mensen naar de VDAB, en dan is er ook nog naar de sociale economie, Effect, de Waak of andere. Globaal gezien is het OCMW in die materie afhankelijk van het aanbod door beide voorgaande. De Waak en andere maatwerkbedrijven, hebben als opdracht om mensen met problemen te begeleiden naar het regulier werkcircuit.

De tijd dringt, de klok blijkt al aardig wat doorgedraaid te zijn, Dominique had nog geen tijd om te eten, en het zou me niet verwonderen moesten hem nog wat vergaderingen en discussies wachten. Op de valreep kan ik nog één vraag op de tafel gooien:

Zoeklicht: tenslotte, één van de pijnpunten is de vraag wat er met de oudere en zieke armen gebeurt.

Het is algemeen geweten dat het verblijf in een Woon- en Zorgcentrum in het beste geval zo'n 1600 € per maand kost, terwijl het pensioen van honderduizenden slechts 1200 € bedraagt.

Dominique: ik heb ook verschillende keren nagevraagd hoe dat te rijmen valt. En blijkt dat dit slechts voor 2 à 3 % van de rusthuis-bewoners zowel aan de Leie als op de Collegewijk, een probleem is. Bijna iedereen slaagt erin rond te geraken met, bij zijn pensioen de Vlaamse zorgverzekering van 130 € en een invaliditeits-tussenkomst. De enkelen die dat niet kunnen, kunnen beroep doen op een tussenkomst van het OCMW, wat gebeurt, uiteraard voor zover er geen frauduleus onttrekken van eigen middelen is...

Tot slot, dank u Dominique. En – hoewel hij geen banden meer heeft met het Huis van Welzijn – doet hij nog een laatste oproep: dat elkeen met armoede-problemen zijn gène overboord gooit, en naar het OCMW stapt. Iedereen zal er gehoord worden, over de problemen zal de grootste discretie in acht genomen worden, het personeel heeft absolute zwijgplicht, en het Huis van Welzijn, met de zorgbedrijven, heeft als taak om geheel Harelbeke een warme, samenhangende leefgemeenschap te maken waar iedereen zich thuis weet.

Uit woede en onbegrip

Pamflet over de schande van armoede

Boekbespreking door Bernard Decock

Een krantenkop van halfweg november 2019: "Onthutsend": 680.000 Vlamingen leven in armoede". Inderdaad een onthutsende vaststelling die mij er prompt op attent maakte dat ik nog een vermelding van het pamflet van Erik Vlamincx en Jos Geysels diende te maken. Het pamflet "Uit woede en onbegrip. Pamflet over de schande van armoede" is in iedere betere boekhandel voor een kleine prijs terug te vinden (46 pagina's).

Het is een oproep voor een urgent en structureel armoedebeleid. Het pamflet werd geschreven uit woede en onbegrip over een armoedig beleid. Een beleid van vele kilo's papier en weinig grammen beleid. Het was de bedoeling in 2007 om de armoede in tien jaar tijd te halveren, en zelfs met de meest frivole interpretatie van de statistieken kun je niet zeggen dat er enige vooruitgang is verkregen.

De auteurs schrijven: "Het doel is niet meer een betere samenleving, maar het verbeteren van je eigen positie binnen die samenleving. Niet van de wereld een betere plaats te maken, maar een betere plaats voor jezelf in die wereld. Eigen ik eerst". Dat "eigen ik eerst" was bijvoorbeeld kenmerkend bij de vorige verkiezingen toen het thema salariswagens op de proppen kwam. Op tal van

politieke hoofdkwartieren gingen meteen de alarmschellen af. Het morrelen aan dat privilege was blijkbaar het hek van de dam om de betere middenklasse de armoede in te storten. De dreigende armoede van de rijkere middenklasse was belangrijker dan de armoede van de armen.

16,4 procent van de Belgen leeft in armoede. Voor Vlaanderen ligt dat cijfer op 10,4 procent, wat overeenkomt met 680.000 Vlamingen ofwel de helft van de provincie Antwerpen. Volgens de kinderarmoede-index van Kind & Gezin groeit 1 op de 7 kinderen op in kansarmoede of in een gezin in kansarmoede. Steeds meer Vlamingen doen beroep op een leefloon (41.000 mensen) of voedselbanken (160.000 aanvragen). De wachtlijsten voor sociale woningen groeiden aan tot 154.000 wachtenden.

Uit woede

Omdat het mogelijk is dat in een welvarend land kinderen met honger in schoolbanken rekensommen maken en K3-iedjes zingen. Omdat het mogelijk is dat in een welvarend land ouderen van de barre kou hun bed niet durven te verlaten. Omdat het mogelijk is dat in

een welvarend land een moeder haar pijn niet met een dokter durft te delen, daar de medicatiekost haar schuldenberg alleen maar uitzichtlozer maakt.

Uit onbegrip

Voor 'verkozenen des volks' die niet de minste voeling hebben met een groeiende groep medemensen die zich permanent zorgen moet maken om basisvoorzieningen, zoals voedsel, kledij, verwarming of onderdak. Voor holle slogans als 'jobs, jobs, jobs' die als axioma én als mantra worden gebruikt om al wat stinkt, vervuult, verslaaft, uitbuit en ontmenselijkt goed te praten.

Evolutie van de plechtigheden bij het huisvandeMens Kortrijk

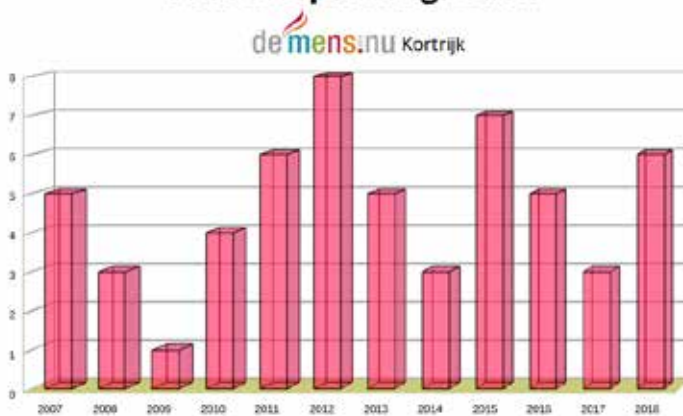
Het huisvandeMens Kortrijk staat in voor de organisatie van verschillende vrijzinnige plechtigheden zoals geboortevieringen, relatievieringen (o.a. huwelijk, x-jaar samen of gehuwd, ...) en afscheidsplechtigheden bij het overlijden. Af en toe wordt het huisvandeMens gevraagd een individueel lentefeest op te luisteren. Het gaat dan over kinderen die in een katholieke school geen confessionele zedenleer kunnen volgen.

Alle plechtigheden dienen een humanistisch vrijzinnige inslag te hebben. Er worden, met andere woorden, geen burgerplechtigheden begeleid waarin geen humanistisch vrijzinnig verhaal terug te vinden is. De laatste jaren valt een opmerkelijke toename aan relatievieringen te noteren. De grafieken van de plechtigheden slaan op de laatste 10 jaar.

Afscheidsplechtigheden

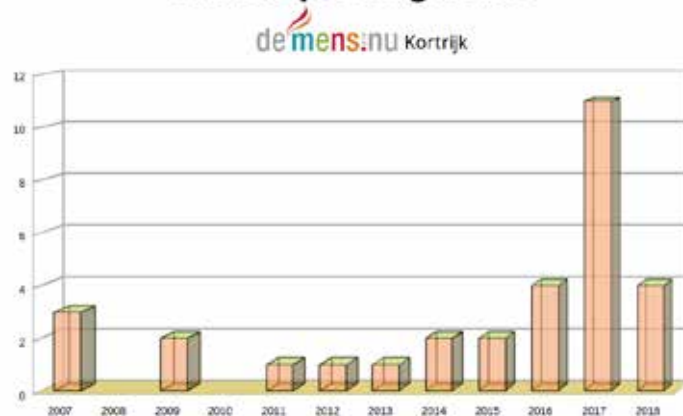
Geboorteplechtigheden

Relatieplechtigheden

Andere plechtigheden

Een inleiding in de filosofie

KARL MARX

Karl Marx (1818-1883) was een Duitse schrijver, filosoof en socioloog die samen met Friedrich Engels gezien wordt als de grondlegger van het marxisme, communisme en socialisme. Ook was hij schrijver van boeken over zijn ideeën, zoals het driedelig werk *Das Kapital* (verschenen tussen 1867 en 1894) en het *Communistisch Manifest* (1848). In die werken gaf Marx niet alleen kritiek op het bestaande kapitalisme in volle ontwikkeling, maar ontwierp hij het ideaalbeeld van een nieuw politiek systeem en hoe door de georganiseerde arbeidersklasse de revolutie kon verwezenlijkt worden. Na de revolutie moest het proletariaat onder leiding van de communistische partij een nieuwe samenleving zonder uitbuiting en vervreemding uitbouwen.

Karl Marx gaf in Duitsland een protestkrant uit, waardoor hij moest vluchten naar Parijs en vervolgens naar Brussel verhuisde. Zijn vriend Friedrich Engels steunde Marx ook finacieel, zodat hij tenslotte in Londen ging wonen.

Hoewel Marx een jood was, was hij toch atheïstisch. Hij geloofde dat de mens door de schuld van het kapitalistisch systeem vervreemd was van het product van zijn arbeid en weer gelukkig kan worden door goed en eerlijk werk. Volgens hem werd de mens pas echt gelukkig als het geloof in God werd beëindigd.

PROUDHON

De vader van Pierre-Joseph Proudhon was bierbrouwer. Het bier smaakte de inwoners van het dorp Besançon goed, maar toch leefde het gezin in bittere armoede. De reden? Vader Proudhon vroeg nauwelijks meer voor het bier dan de kostprijs. Hij vond het niet rechtvaardig om meer dan het strikt noodzakelijke van zijn mededorpingen te vragen. Het zou de jonge Proudhon (1809–1865) geïnspireerd hebben tot zijn beroemde uitspraak: 'Eigendom, dat is diefstal.'

Proudhon is een selfmade man die zich uit de werkloosheid opwerkt tot mede-eigenaar van een kleine drukkerij, die hem evenwel voortdurende geldzorgen zal bezorgen. In 1846 publiceert hij zijn bekendste werk '**La philosophie de la misère**', (De filosofie van de armoede) waarop Karl Marx zal reageren met zijn niet ongeestig getitelde 'Das Elend der Philosophie' (De Armoede van de Filosofie).

Na de Februarirevolutie van 1848 die de Tweede Franse Republiek installeert, wordt Proudhon tot vertegenwoordiger in de nationale Raad te Parijs verkozen. Omwille van zijn aanvallen op de koning wordt hij veroordeeld, vlucht naar België, maar keert terug om – in gevangenschap – te kunnen trouwen. Na een nieuwe veroordeling zal hij in 1858 terug de wijk naar België nemen. Na amnestie van de keizer in 1864 keert hij een laatste keer terug naar Parijs, waar hij uiteindelijk overlijdt.

Centraal in de gedachten van Proudhon staat **de rechtvaardigheid**, die voor hem een haast transcendente betekenis krijgt. De rechtvaardigheid omvat voor Proudhon ook fundamenteel de zuiverheid van de zeden, de heiligheid van het huwelijk en de absolute bescherming van het gezin. Proudhons anarchisme heeft dus een erg expliciet burgerlijk trekje.

De anarchistische maatschappij bestaat voor Proudhon uit lokale gemeenschappen die verenigd zijn in een federalistisch systeem dat werkt met **gedelegeerden** die onmiddellijk kunnen teruggeroepen worden. Cruciaal is dat er geen centrale autoriteit is: er zijn enkel vrije, niet bindende contracten. Staat en kapitaal worden bij Proudhon vervangen door een coöperatieve gemeenschap, waarin levensnoodzakelijkheden worden uitgewisseld op basis van arbeidswaarde en vrij krediet verleend wordt via een **volksbank**. Geld wordt vervangen door arbeidsbiljetten die de gewerkte tijd vertegenwoordigen.

't HOPE

“Ga maar binnen, de deur is open” roept een medewerkster ons toe als ze met haar wagen komt opgereden. We komen in een ruime woonkamer met een grote tafel waarrond stoelen staan die uitnodigen om te gaan zitten en te praten. Dit blijkt één van de hoofdbezigheden te zijn hier, zullen we leren. 't Hope verenigt zowel hoop als samenzijn in zich. Christophe is vrijwilliger, Gust is groepswerker en beroepskracht. Zij staan open voor al onze vragen.

Zoeklicht: Wie zijn jullie en wat doen jullie?

't Hope: Wij zijn een vereniging van armen die het woord nemen. Samen met 58 andere verenigingen in Vlaanderen worden wij vanuit de overheid gesubsidieerd en vormen wij een netwerk tegen armoede. Wij bestaan nu twintig jaar en zijn een zelfstandige organisatie. Op onze manier vullen wij de criteria in die de regering van onze organisatie eist. Wij gaan op zoek naar mensen die in armoede leven. Wij brengen die samen op twee manieren, wij brengen armen samen met elkaar, maar ook met mensen die niet in armoede leven. Wij doen dit vooral om het isolement te doorbreken. De mensen leren van elkaar door hier ervaringen uit te wisselen. Wij willen armen het woord geven met de ambitie dat wij ook beleidsmatig iets kunnen veranderen om de structuren te verbeteren zodanig dat armoede krimpt in plaats van groeit.

Zoeklicht: Een hele boterham, hoe doen jullie dat?

't Hope: Misschien kunnen wij dit duidelijk maken aan de hand van onze activiteitenkalender. Een maal per maand hebben wij een gespreksgroep van ouders over opvoeding. Wij starten vanuit een eenvoudige vraag : hoe gaat het met de kinderen op school, bijvoorbeeld. Zo wisselen wij ervaringen uit en kunnen mensen elkaar kleine tips geven bij moeilijkheden die ze overwinnen. Het komt voor dat wij een externe organisatie uitnodigen zoals het CLB. Wij hebben ook wekelijks "Haptje-klaptje". Wij bereiden een eenvoudige maaltijd en koppelen, daar een gesprek aan over een algemeen maatschappelijk onderwerp. De mensen betalen een kleine bijdrage van 2 Euro. Iedere donderdag is er "Soep met balletjes". Wie wil komt binnen en zet zich bij aan tafel. Sinds ongeveer een jaar zijn wij gestart met een muziekgroep. Mensen kunnen zich op een andere manier uiten. Wij hebben een muziekleraar die hen regelmatig helpt en de basistechnieken aanleert. De instrumenten hebben wij in bruikleen via de muziekbank. Ondertussen treden zij al wel eens op. Wij doen regelmatig ontspannende activiteiten. Wij gaan ook veel in overleg met andere Roeselaarse organisaties om problemen aan te kaarten en op te lossen. Wij geven vorming aan scholen en bedrijven. Daarnaast ook een jaarlijks kerstfeest en een vakantie-uitstap.

Zoeklicht: Lijkt ons interessant.

't Hope: Wacht, wij zijn nog niet ten einde, wij hebben namelijk nog een jongerenafdeling JaKedoe op gericht. Acht jaar bestaat die reeds. Vanuit onze gesprekken met ouders bleek dat ontspanning voor kinderen die opgroeien in armoede niet evident is. Niet alléén omdat het veel geld kost maar ook omdat armoede isoleert en wij hoorden dat kinderen niet direct aansluiting krijgen met hun leeftijdsgenoten. Eenmaal per maand komen wij samen met de 6 tot 12 jarigen. Wekelijks hebben wij een activiteit voor 12 tot 18 jarigen en op woensdagnamiddag en vrijdag is hier een open permanentie. Jongeren komen binnen, kletsen of spelen wat of maken hun huiswerk. Soms helpen wij of helpen zij elkaar, hangt ervan af. Belangrijk is dat de sfeer rustig en gemoedelijk is. Wij merken ook dat wij steeds meer vragen krijgen van jong-volwassenen die net de 18 gepasseerd zijn. Die vallen zowat overal tussen. Een groeiende probleemgroep daarin zijn de jongeren uit de bijzondere jeugdzorg. Die zijn 18 geworden en mogen niet meer naar de instelling waar ze verblijven. Dit zorgt voor een aantal specifieke problemen zoals desoriëntatie, rondhangen, eenzaamheid.

Zoeklicht: Kunnen jullie daar iets aan doen?

't Hope: Moet wel, een van onze opdrachten is immers het beleid beïnvloeden, wij gaan wel in gesprek met die instellingen en signaleren het probleem. Er is een goede samenwerking met de Roeselaarse jeugdvoorzieningen. Wij hebben ieder jaar een thema dat wij naar voor brengen op de dag tegen armoede op 17 oktober. In het verleden hebben wij al een optocht met muziek georganiseerd door de straten van Roeselare om met onze armoede naar buiten te treden. Dit jaar hebben wij een pakket gemaakt dat praktisch bruikbaar is in het onderwijs aan het eerste en tweede leerjaar. Wij nodigden onze mensen uit en gingen in gesprek met een schrijver en een tekenares die het pakket vorm gaven in een vertelverhaal. Verleden maand is dit voorgesteld aan stad Roeselare en alle onderwijsinstellingen en andere organisaties en nu voeren wij nog promotie om het verder in gang te krijgen. Ons maatschappelijk gericht werk hebben wij ook ingevuld met het maken van een toneel-

stuk dat door onze mensen zelf werd uitgedacht en gespeeld. Een regisseur hielp hen om hun ideeën en hun belevenissen in een stuk neer te schrijven en wij hebben het ook verschillende malen opgevoerd, onder andere bij onze collega's van de "Unie der zorgelozen" in Kortrijk.

Zoeklicht: Kunnen jullie nog wat meer vertellen over het overleg dat jullie hebben met andere organisaties?

't Hope: Wij kunnen uiteraard niet alles zelf en moeten contacten leggen met diverse organisaties. Zo gaan wij regelmatig op bezoek bij de voedselbedeling van de voedselbank, ook om aan de mensen die er komen onze werking voor te stellen zodat die ons kunnen leren kennen en eventueel kunnen aansluiten. Wij hebben een goed contact met het welzijnshuis die onze werking ook kan voorstellen aan mensen die zij denken die ervoor in aanmerking komen. Wij gaan wel eens langs bij de plaatselijke schepen die armoede als bevoegdheid heeft. Wij gaan ook zelf naar scholen en organisaties die ons uitnodigen. Wij zitten ook regelmatig samen met welzijnsdiensten en stadsdiensten om de laagdrempeligheid te garanderen en het contact en de herkenbaarheid van de armoede te verbeteren.

Zoeklicht: Hebben jullie contact met vakbonden om armoede op te sporen?

't Hope: Zij betalen inderdaad werkloosheid en zien maandelijks kwetsbare mensen passeren. Wij hebben echter niet zo veel contact met hen en zouden dit kunnen verbeteren. Wellicht is dat een werkpunt.

Zoeklicht: Je zegt ook dat het jullie opdracht is om armen in contact te brengen met niet armen. Schuilt daar geen gevaar voor paternalisme in. Zo van : de welgestelden gaan eens komen vertellen hoe het moet.

't Hope: Je stelt het scherp, maar het klopt wel dat dit soort paternalisme bestaat. Hier hebben wij dat probleem niet echt hoewel het altijd achter de hoek staat te loeren. Wij zien het als een constant aandachtspunt. Door de jaren heen hebben wij een soort interne rem opgebouwd en een pak van onze mensen zijn ook wel weerbaar genoeg om dit soort paternalisme

direct aan te voelen en daar assertief tegen op te treden. Dit is ook essentieel aan ons werk : de waardigheid van de mensen ondersteunen en onderhouden. Armoede is natuurlijk een gebrek aan geld ; maar gaat dikwijls ook gepaard met een gebrek aan eigenwaarde. Een gevoel van uitgesloten te zijn. Aan het ene werken is even belangrijk als aan het andere werken.

Zoeklicht: Hoeveel mensen bereiken jullie?

't Hope: Toch wel een paar honderd. Wij hebben een vaste kern van pakweg 60 gezinnen die heel regelmatig over de vloer komen en verschillende activiteiten bijwonen. Dit is onze kerngroep zeg maar. Dan hebben wij nog de losse contacten ; mensen die eens binnen komen om iets te vragen. Komt daarbij ook nog degenen die wij bereiken via onze contacten met instellingen en scholen.

Zoeklicht: Is dit veel of weinig?

't Hope: Allebei. Het is veel omdat wij inderdaad onze beperkingen hebben. Wij willen wel meer mensen bereiken. Onze behuizing is echter niet zo uitgebreid, alhoewel wij wel het voordeel hebben dat dit gebouw ons eigendom is. Wij kunnen echter maar mensen ontvangen naar de ruimtes die wij hebben. Wij zijn ook niet over-bemand, Wij werken met vier beroepskrachten

waarvan één gesubsidieerd door Vlaanderen en twee via stad Roeselare die projectmatig worden betaald. Het is langs de andere kant weinig als je weet dat één op zes inwoners van Roeselare armoederisico loopt. Dit zou gaan over 10.000 mensen. Dit toont ook aan dat armoede verdoken is. Letterlijk, veel mensen zitten weg te kwijnen achter gesloten rolluiken.

Zoeklicht: Nochtans is Roeselare gekend als welvarende stad. Als je ziet hoeveel grote industrie hier is.

't Hope: Ja, de oorzaken zijn dikwijls dezelfde. Ziekte, werkloosheid, scheiding, een tegenslag voor mensen die net rondkomen is genoeg om hen lang in de armoede te dompelen en zijn de middelen weg om uit de spreekwoordelijke put te kruipen. Wat wij hier ook duidelijk zien is de generatiearmoede. Kinderen worden geboren in een gezin dat het moeilijk heeft en dan begint de cirkel rond te draaien. Geen middelen, constante stress of onmacht van de ouders. Geen kwalitatieve huisvesting, overaanbod aan hulpverlening... . Kinderen ademen de sfeer van armoede in en worden dikwijls niet aanvaard of uitgestoten. Hun zelfbeeld lijdt daar onder en zij gaan zich ook anders gedragen. En zo voort en zo verder.

Zoeklicht : Zijn er genoeg voorzie-

ningen in Roeselare om armoede op te vangen?

't Hope: Het Welzijnshuis doet wat zij kunnen. Er is een verlaagd sport en cultuur tarief via het vrije tijds pas voor wie in aanmerking komt. Het komt er op neer dat de armen de helft van het tarief betalen, de organisatie komt tussen voor 20 % van de kost en kan een rekening bij stad indienen voor de overige 30 procent.

Zoeklicht: Een laatste om af te sluiten. Vertel ons jullie droom. Wat wensen jullie naar de toekomst

't Hope: De laatste is ook de moeilijkste. Wij zijn het hier immers niet gewoon om groot te denken. Wij denken eerder klein, wij moeten uitgaan van de kleine praktische problemen die de mensen ons aanreiken. Pas dan kunnen wij met aangepaste snelheid groter gaan denken. Wij proberen altijd de waardigheid van onze individuele mensen te ondersteunen. Zich goed voelen is zo belangrijk. Gesterkt worden, zich niet uitgesloten voelen. Dit is essentieel voor onze mensen. En dat er gestopt wordt met het schuldgevoel dat men armen wil geven alsof zij moeten boeten. Pas dan kunnen wij naar een inclusieve samenleving evolueren, waar armoedebestrijding overbodig wordt.

Zoeklicht: Waarvoor dank!

TENTOONSTELLING

DE OUDSTUDENTENBOND VUB
50 JAAR OP EIGEN BENEN

FEESTELIJKE VERNISSAGE OP
VRIJDAGAVOND 7 FEBRUARI

Dit academiejaar blaast de Vrije Universiteit Brussel 50 kaarsjes uit. Na een jarenlange strijd voor kwaliteitsvol Nederlandstalig onderwijs splitste de VUB zich in 1969 af van de Franstalige Université Libre de Bruxelles. Vaak onderbelicht in dit stukje geschiedenis is de grote rol gespeeld door de Oudstudentenbond VUB (OSB). Wat begon als een kleine vereniging van Nederlandstalige ULB-studenten groeide uit tot een belangrijke drukingsgroep voor vrijzinnig Nederlandstalig onderwijs in Brussel.

© CAVA, FOTO3361_14_w_Geuzenbal, 02/1968

Een rijke geschiedenis zoals deze mag niet zomaar vergeten worden. Daarom organiseert de OSB de tentoonstelling 'Oudstudentenbond VUB 50 jaar op eigen benen'. Hier kan je ontdekken hoe de OSB zowel extern als intern een steeds actievare strijd leverde voor verdubbeling. Ook nadat de inspanningen van de OSB beloond werden met de oprichting van een Nederlandstalige universiteit bleef de vereniging zich inzetten voor de Nederlandstalige vrijzinnige gemeenschap. Het verfraaien van de VUB campus, het verschaffen van studieleningen en het creëren van een alumnidatabank, de OSB is onmisbaar geworden binnen het Brusselse universitaire landschap.

De tentoonstelling biedt verschillende niet eerder uitgebrachte foto's, video's en archiefmateriaal. Bovendien wordt ze geopend met een feestelijke vernissage inclusief receptie. Niet te missen dus!

Vrijzinnig Centrum Mozaïek, Overleiestraat 15a, 8500 Kortrijk
Dagelijks open van zaterdag 8 tot en met zondag 16 februari 2020

Meer info en uurregeling vind je op onze website:
www.vcmozaiek.be

WETENSCHAPSCAFÉ

ANTIBIOTICA

DINSDAG 11 FEBRUARI 2020

Het voorlaatste wetenschapscafé van dit seizoen focust op "ANTIBIOTICA, slachtoffer van eigen succes".

De euforie was groot toen antibiotica, vooral na de Tweede Wereldoorlog, een geweldig succes bleken. Antibiotica kunnen levens redden omdat ze ons genezen van bacteriële infecties, en werden dus à volonté gebruikt, zowel bij mensen als bij dieren. Maar... bij overmatig gebruik van antibiotica ontstaan er resistente bacteriën, waardoor antibiotica niet meer werken. Ook totaal onschuldige (en zelfs levensnoodzakelijke) bacteriën kunnen resistent worden tegen antibiotica.

Wat doet de wetenschap hiermee? Welke onderzoeken gebeuren en op welke doorbraak mogen we hopen?

Meer informatie (ook over gasten) vind je binnenkort op www.wetenschapscafe.be/nl/kortrijk.

Wil je als eerste op de hoogte zijn over de concrete inhoud en de gasten die wij ontvangen?

Teken in op de nieuwsbrief: www.wetenschapscafekortrijk.be.

Het Wetenschapscafé Kortrijk is gratis. Inschrijven is niet nodig.

Het wetenschapscafé is een initiatief van de cel wetenschapscommunicatie van de Associatie Universiteit Gent, en wordt ondersteund binnen het Actieplan Wetenschapscommunicatie van de Vlaamse overheid.

VC Mozaïek vzw en Vormingplus M&Z West-Vlaanderen zijn medeorganisator voor de Kortrijkse wetenschapscafés.

Het seizoen wordt afgesloten met een café rond het thema "VITAL CITIES, de stad in beweging" op dinsdag 10 maart 2020.

SUPERIOR DANCE BAND

ZONDAG 26 JANUARI 2020

Het nieuwjaarsconcert valt dit jaar op zondag 26 januari 2020. De Superior Jazz Club biedt naar goede gewoonte 'bubbels' aan...

In februari valt maandelijks concert op zondag 23/02.

De concerten beginnen steeds om 19u (deuren open vanaf 18u30).

Organisatie: VC Mozaïek i.s.m. Superior Jazz Club

Leden van de Superior Jazz Club komen gratis binnen. Niet-leden betalen € 5,00 aan de deur.

BOEKVOORSTELLING

Op 01 december stelden Wim Bruynooghe en Johnny Bekaert hun boek voor in Mozaïek.

DE GROTE MYTHEN

Van de moderne geschiedenis

EEN BOEK DAT DE LEZER ECHT IETS BIJLEERT.

De volharding der herinnering - Salvador Dalí

Enkele maanden geleden las ik in het Metrootje een heel positieve boekbespreking van het nieuwe boek van prof. Pauwels. Met als titel: "De grote mythen van de moderne geschiedenis".

Jacques R. Pauwels is een Vlaams historicus van wereld-niveau. Ooit is ie geboren in Adegem. Hij doceerde als prof. aan meerdere universiteiten in Canada, en publiceerde in dat land, maar ook in de V.S., in Frankrijk, Italië, Spanje en Cuba, en in Nederland en België, vooral over de twee wereld-oorlogen. Ik bestelde het boek in de bib van Harelbeke, die het aankocht, en ben het nu aan het lezen. 265 pagina's, 24,90 Euro, uitgeverij EPO. Ook in de ernstige boekenhandel.

Geheel zijn werk draait rond de vraag: is het juist wat de would-be specialisten en de leraars op school ons verteld hebben over de recente geschiedenis? Awel, nee. Heel veel klopt maar half, of soms helemaal niet. Over de recente geschiedenis zijn te veel belangen in het spel.

Zijn boek behandelt uiterst gedetailleerd de Franse revolutie, de rol van Robespierre en van Napoleon. En hoe de haat voor de Franse Revolutie en de democratische verworvenheden ervan één van de fundamenteën is waarop de eerste wereldoorlog (WO I) voorbereid werd. Wie iets zinnigs wil vertellen over die thema's kan dat niet zonder van dit boekje kennis te nemen.

Bij de Franse Revolutie zal ik nu eens niet stilstaan, maar in het kader van 101 jaar einde van WO I, wel iets over die eerste wereld-slachtpartij. Tenzij men de 30-jarige oorlog uit de jaren 1618-1648 als de eerste wereldoorlog beschouwt, daar is ook wel iets voor te zeggen.

Prof. Pauwels schetst de eerste wereldoorlog als een stap in de dialectische ontwikkeling tussen revolutie en oorlog. Te beginnen met de Franse Revolutie, en de oorlogen van Napoleon om de Revolutie te stoppen, oorlog in 1914 om de revolutie te vermijden en de beginnende democratisering terug te dringen, revolutie om

de oorlog te stoppen, oorlog die revolutie baart...

Er wordt soms gezegd dat het een strijd was van democratische landen tegen ondemocratische landen. In 1914 bestond in Groot-Brittannië, net zomin als in België, niets wat geleek op Algemeen Stemrecht, en het niveau van sociale voorzieningen was ver beneden het peil dat men van een democratie kan verwachten. Zonder over het archi-achterlijke Rusland te spreken. Terwijl in Duitsland reeds een heel systeem van sociale voorzieningen ingevoerd was door von Bismarck.

Niet alléén was het geen strijd voor de verdediging van de democratie, het was in alle kampen een gewilde en al lang voorbereide strijd. De baas van Scotland Yard stelde dat "Engeland op weg was naar een revolutie, tenzij er in Europa een oorlog uitbreekt". Niet zonder reden: in gans Groot-Brittannië woedde van 1910 tot 1914 wat men noemde "the great unrest", "de grote beroering" met stakingen, betogingen en onlusten (pag. 69).

De oorlog brak uit leerde men ons op school na een aanslag in Servië tegen een nog niet gekroond hoofd van Oostenrijk. Een gekroond hoofd afschieten was geen zeldzaamheid in die tijd: in 1881 werd een Russische tsaar of keizer afgeschoten, in 1894 een Franse president, in 1898 een Oostenrijkse keizer en in 1901 een Amerikaanse president. Niemand had toen omwille van die aanslagen een oorlog ontketend. Europa was reeds lang aan dergelijke aanslagen gewend (pag. 72).

De Engelsen kwamen tussen omdat ze geschokt waren door de Duitse schending van de neutraliteit van België. Zeggen de Engelsen, die tijdens de oorlog zonder enige scrupule de neutraliteit van andere landen vertrappelden, te weten van China, Griekenland en Perzië. En die in de door hen veroverde gebieden de bevolking gemakkelijker tracteerden op bommen -met of zonder gifgas- en concentratiekampen dan op democratie en gelijkheid... Wat dan wel de redenen waren waarom de verschillende grote industriële reuzen en hun landen hun eigen en mekaars burgers gingen afslachten, daarvoor moet ge maar het boekje lezen. Eén zin: revolutie vermijden, kolonies, grond, grondstoffen (olie) en goedkope arbeiders veroveren, winst maken. En dat niet als slogan, maar met feiten, verwijzingen en een ijzersterke logica geargumenteerd. Ik kan alleen maar aanraden dat elkeen in eigen bibliotheek dat boekje gaat uitlenen, en het leest.

Vaubanstraat 8 B, 8930 Menen
T 056 51 90 70
vcdebezatse@gmail.com

STAD MENEN
west-vlaanderen
de mens:nu
is vrijzinnig humanistisch
DE BEZATSE

Solidariteitsmaal
t.u.v. de mugheli

Gastpreker dokter Nicolas Müller
(voorzitter mugheli)

ZATERDAG 15 FEBRUARI 2020

Vaubanstraat 8b, Menen
vcdebezatse@gmail.com
www.vcdebezatse.be

18.30 uur stipt!
Prijs: € 30 p.p.
Incl. 1 sangria, paella en koffie met gebak

GEHEUGENSTEUNTJES: TIPS EN TECHNIEKEN TEGEN HET ALLEDAAGS VERGETEN

MET PROF. GEERTS

13 FEBRUARI 2020

Dé lezing voor iedereen die zich zorgen maakt over zijn geheugen en zich ergert aan zijn eigen wanhopige zoektochten naar sleutels, gsm,... Vanuit het departement gerontologie worden aan ouderen geheugencursussen tegen het alledaags vergeten aangeboden. Gerontologe prof. Christel Geerts legt uit hoe dergelijke trainingen worden aangeboden hoe we door gedragsaanpassingen en geheugentechnieken de werking ervan kunnen beïnvloeden en verbeteren.

Tijdstip: 14u

Locatie: cc de Schakel, schakelstraat 8, 8790 Waregem

200 JAAR HOMEOPATHIE MET FILIP VAN BEURDEN

23 APRIL 2020

Voor zijn boek "200 jaar homeopathie" verdiepte Filip Van Beurden zich in het wetenschappelijk onderzoek naar de werking van homeopathie en spitte de herkomst en geschiedenis van de nepwetenschap uit. Hoe het (niet) werkt, legt hij heel aanschouwelijk uit, namelijk door voor jullie ogen een heel duur homeopathisch geneesmiddel te produceren. Dat wil je natuurlijk niet missen...

Tijdstip: 14u

Locatie: vc Poincaré, Stormestraat 131/18, 8790 Waregem

Inkom: 5euro (incl. koffie of thee)

Inschrijvingen:

info@vcpoincare.be of onthaal@ccdeschakel.be

LEZINGENREEKS

HEDENDAAGSE FILOSOFIE EN WETENSCHAP

Ons welbevinden in de huidige maatschappij

Prof. dr. Paul Verhaeghe

DONDERDAG 6 FEBRUARI 2020

De dwang tot succes en geluk in de huidige maatschappij blijkt een keerzijde te hebben. Het leidt tot verlies van zelfbesef en welbevinden, tot desoriëntatie en vertwijfeling. De mens is daardoor eenzamer dan ooit. De liefde is moeilijker te bereiken en betekenisvol leven is diepgaand problematisch geworden. Mensen komen met andere psychische klachten bij de psychiater dan voorheen. Prof. Paul Verhaeghe is klinisch psycholoog en psychoanalyticus. Vanuit zijn ervaring laat hij zien hoezeer maatschappelijke veranderingen en verhoudingen de hedendaagse individuele psychische problemen beïnvloeden.

Klimaatverandering en economie

Ludo De Witte

DINSDAG 17 MAART 2020

Pleitbezorger van het ecosocialisme Ludo De Witte zal overtuigende feiten geven van de klimaatwijziging en haar gevolgen en tegelijk op zoek gaan naar het antwoord op de vraag wat we er kunnen aan doen. Hij denkt aan politiek-economische oplossingen met alternatieven zoals de korteketenlandbouw, het transitiedenken en het individualistische en sociaal ecologisme. Door zijn focus op een politieke ecologie als alternatief knoopt hij aan bij de fundamentele vragen over mens, samenleving en natuur in een humanistisch, radicaal-democratische geest.

Kwaliteit, Kennis en Emotie:

de politieke besluitvorming van de 21ste eeuw

Prof. dr. Karen Celis

DINSDAG 25 FEBRUARI 2020

Pleitbezorger van het ecosocialisme Ludo De Witte zal overtuigende feiten geven van de klimaatwijziging en haar gevolgen en tegelijk op zoek gaan naar het antwoord op de vraag wat we er kunnen aan doen. Hij denkt aan politiek-economische oplossingen met alternatieven zoals de korteketenlandbouw, het transitiedenken en het individualistische en sociaal ecologisme. Door zijn focus op een politieke ecologie als alternatief knoopt hij aan bij de fundamentele vragen over mens, samenleving en natuur in een humanistisch, radicaal-democratische geest.

Telkens van 20.00 uur tot 22.30 uur

In CC De Schakel - Oranje zaal

Toegang: 7 €/lezing, 15 € voor 3, HWW-leden gratis

Tickets via www.ccdeschakel.be of 056 62 13 40

HWW-leden: aan de ingang

I.s.m. het Humanistisch Verbond Waregem, CC De Schakel, De Standaard Boekhandel Waregem en Bibliotheek Waregem

Vrijzinnig Centrum Mozaïek Kortrijk
Overleiestraat 15a
8500 Kortrijk

August Vermeylenkring
Oudenaardsesteenweg 8 bus 12
8500 Kortrijk

“ANONIEM IS EEN VROUW, DE STRIJD VOOR GELIJKE RECHTEN, OPMERKELIJKE VROUWENVERHALEN”

PROF.DR.EM. JEAN- JACQUES AMY

11 FEBRUARI 2020

De rode draad door het leven van prof. Jean-Jacques Amy is zijn strijd tegen het onrecht dat vrouwen aangedaan wordt. Naar aanleiding van zijn boek daarover - “Anoniem is een vrouw” - spreekt hij over verschillende soorten geweld tegen vrouwen en de medische aspecten daarvan. Over hoe hij daar in zijn loopbaan mee te maken kreeg en het voortouw nam in de strijd voor depenalisering van abortus.

VRIJZINNIG-HUMANIST EN MEE OP OPERATIONELE ZENDING: ENKELE BESCHOUWINGEN VANUIT DE PRAKTIJK.

CINDY DEMEYERE OVER HAAR ROL ALS MO-
REEL CONSULENT BIJ DEFENSIE

13 MAART 2020

De Dienst Religieuze en Morele Bijstand (DRMB) bij Defensie bestaat uit (katholieke, protestantse, moslim en joodse) aalmoezeniers en (vrijzinnig-humanistische) moreel consulenten. Deze groep van een 25-tal personen verspreid over heel Defensie biedt (elk vanuit hun specifiek referentiekader maar met respect voor ieders eigenheid) aan alle personeelsleden van Defensie (militairen en burgers) en hun families een morele en spirituele begeleiding aan, in groep of individueel. Men kan zich tot hen richten voor professionele en privéaangelegenheden. Cindy De Meyer werd er sinds 1999 als vertegenwoordiger van de vrijzinnig-humanistische gemeenschap aangeworven. Ze werkt en leeft dagdagelijks in het militaire milieu, in de kwartieren en vergezelt hen op diverse opdrachten in het buitenland.

Inschrijven via info@vcmozaiek.be
Inkom: 5 euro (incl. koffie of thee)
i.s.m. vormingplus Midden en Zuid West Vlaanderen

AVK KIJKT EVEN BUITEN DE MUREN VAN DE MOZAIËK.

3 & 4 APRIL 2020

Ieder jaar wordt her en der in de paasperiode één van de Passies van Bach uitgevoerd. Zo ook in Kortrijk (zie hieronder) Voor AVK een uitstekende gelegenheid om iemand uit te nodigen om over zijn eigen passie te spreken.

Op donderdag 13 februari komt Wim Coessens, cello speler, ...als ik maar over Bach kan spreken..., naar de Mozaïek. Uiteraard zal hij ons ook de nodige uitleg geven over de Johannespassie. Goed voorbereid kunnen we zo naar één van uitvoeringen in Kortrijk.

Deuren Mozaïek 19 u, aanvang 19 u 30, leden AVK 5 euro, niet leden 10 euro.

Vrijdag 3 april 2020 – 20.00 u.

Zaterdag 4 april 2020 – 20.00 u.

Sint-Janskerk, Kortrijk (locatie onder voorbehoud)

Johannespassie – J.S. Bach

Fassung II (1725)

Kortrijks Vocaal Ensemble

Barokorkest Musica Gloria o.l.v. Beniamino Paganini

Evangelist: Adriaan De Koster, Christus: Bavo Orroi, Sopraan:

Elke Janssens

Altus: Pieter De Praetere, Tenor: Stefaan Vandenbroucke,

Bariton: Lieven Termont

Algemene leiding: Wim Verdonck.

Bijkomende info volgt later

Genummerde tickets à 25 euro/persoon/concert

Info & reserveringen:

info@kortrijksvocaalensemble.be - tel. 0473/92

**De vzw Polyfinario
nodigt je uit op de...**

19de POLYFINARIOQUIZ

Ten voordele van de Polyfinario-kinderen, die o.a. mede door deze activiteit een zinvolle, creatieve, kindvriendelijke, betaalbare... vrijetijdsbesteding krijgen aangeboden

zaterdag 1 feb 20 - 18.30u
vc mozaïek - kortrijk
overleiestraat 15a

DATUMSWITCH OMWILLE VAN
URBAN CROSS KORTRIJK

gelimiteerd aantal ploegen
betaald = ingeschreven
ploegen van 4 personen

hoe inschrijven?

1. €20 / ploeg storten op
BE40 9792 4232 1563
van Polyfinario - Wervik
(verm. ploegnaam)
2. ploeggegevens mailen naar
marcencathy@telenet.be
3. voor 10 jan. 2020!

heerlijke verse broodjes
en warme snacks te be-
komen tijdens de quiz!

Parkeertip:
Buda-parking!

de Poly-quiz
wordt mee ge-
organiseerd
door:

